

**TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WATERVEILIGHEID EN WATERKETEN VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN
DELFLAND
d.d. 9 september 2020**

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter: Welkom, iedereen. Welkom, iedereen bij deze inmiddels derde digitale vergadering van de commissie Waterveiligheid en Waterketen. Fijn om u allemaal hier weer te zien. Een aantal van u heb ik al gezien bij de kleine borrel die we na de vakantie hebben gedaan, maar nog niet iedereen. Maar ik hoop dat iedereen toch wel weer mooi, gezond en uitgerust de vakantie is doorgemaakt. Ik wil even ter herinnering roepen hoe een digitale vergadering gaat. Als u het woord wenst, dan geeft u dat aan met een digitaal handje. Mocht ik u toch echt over het hoofd zien, dan helpt wuiven soms ook wel even. Maar in principe via het digitale handje. En het verzoek is ook om uzelf te muten en alleen het geluid aan te zetten als u ook werkelijk het woord krijgt. Dat voorkomt ook heel veel achtergrondgeluiden. Dingen gaan ondertussen een beetje as usual, maar sommige dingen gaan ook wel weer anders. Een zaak die anders is, is dat als u het woord vraagt, dat u via de uitzending, via NotuBiz vol in beeld bent, dus de mee kijkers die zien niet meer het palet aan allemaal gezichtjes, maar telkens alleen degene die in beeld is. Nou, ik word vandaag ook weer ondersteund door de staff van Delfland en door de secretaris Jorien Burger. En we hebben vanavond te gast weer onze twee Hoogheemraden en dat zijn Peter Ouwendijk en Ruud Egas. En we hebben een aantal issues met hen, een aantal onderwerpen met hen door te spreken. Voordat we ook werkelijk gaan beginnen, wil ik eerst even een appel nominal doen waarbij ik al uw stemmen even wil horen en weten wie van de partijen aanwezig is. Dus ik noem de partij en dan laat ik het aan u om als eerste of als tweede even het woord te nemen. Nou, ik hoop dat we zo te werk kunnen gaan. Ik zie alvast wat instemmende blikjes, dan laten we dat maar zo doen. Voor het appel nominal wil ik beginnen met het CDA. Wie van het CDA is aanwezig?

De heer Hekman: Ad Hekman, CDA.

De voorzitter: Dank u. Dat is één persoon van het CDA, begrijp ik. Van de VVD, wie is er aanwezig van de VVD?

Mevrouw Örgü: Fadime Örgü, van de VVD.

De voorzitter: Dank u.

De heer De Klerk: Jurjen de Klerk van de VVD.

De voorzitter: Kijk, welkom, beiden. Fijn dat u er weer bent. Van de PvdA, wie mag ik welkom heten?

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Elsbeth van Hijlckama.

De voorzitter: Dank.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Peter Kiela moet ook nog komen.

De voorzitter: Oké, ik zie Peter Kiela wel in beeld, maar nog niet in geluid. Maar ik denk dat dat dadelijk nog wel even kan komen. Dan doe ik dat. Peter Kiela, ik zie dat u geluid heeft.

De heer Kiela: Ja, ik ben er.

De voorzitter: Fijn. Fijn u weer te zien.

De heer Kiela: Peter Kiela.

De voorzitter: Dankuwel. Van de ChristenUnie en de SGP.

De heer Roeten: Harm Roeten, ChristenUnie-SGP.

De voorzitter: Dank u. En u bent de enige van de ChristenUnie-SGP geloof ik.

De heer Roeten: Ja.

De voorzitter: Wie is er nog van Water Natuurlijk?

De heer Vissers: Goedenavond, Marcel Vissers. En het zou zomaar kunnen dat Cees van der Burg nog bezig is in te loggen.

De voorzitter: Oké, dan hoop ik dat Cees van der Burg zich dadelijk even echt meldt, zodat we zien dat hij er is.

De heer Vissers: Want ik zie hem...

De voorzitter: Hij is er nog niet, geloof ik, hè?

De heer Vissers: Ik zie hem nog niet.

De voorzitter: Dan gaan we door naar de Partij voor de Dieren, daar heb ik wel al iemand gezien. Partij voor de Dieren.

De heer Simon: Goedenavond, voorzitter. Bart Simon. Ik ben vandaag de enige.

De voorzitter: Welkom vandaag, goed u weer te zien. Van de fractie Ongebouwd, wie is er aanwezig van Ongebouwd?

De heer Van Winden: Goedenavond, Leon. Ton van Linden is aanwezig.

De voorzitter: Dag Ton, fijn dat je er weer bent, goed je te zien. Je bent de enige van Ongebouwd vanavond?

De heer Van Winden: Ja.

De voorzitter: Heel mooi. Dan van de fractie Gebouwd, wie mag ik het woord geven?

De heer Van Heijningen: Ja, goedenavond. Ted van Heijningen. En ik vertegenwoordig vanavond Gebouwd.

De voorzitter: Fijn u ook weer te zien. Dan hebben we nog de fractie Natuur. Is er iemand van Natuur aanwezig? Nee? En de AWP heb ik dacht ik wel gezien. Wie is van de Algemene Waterschapspartij Delfland aanwezig?

De heer De Haan: Poul de Haan. En Antoinette is er ook, maar die zal het even zelf zeggen, aanwezig.

Mevrouw Jans: Geachte voorzitter, Antoinette Jans, Algemene Waterschapspartij, aanwezig.

De voorzitter: Fijn u weer te zien, mevrouw Jans. En ik heb uit betrouwbare bron vernomen dat u net terug bent van vakantie, hartelijk welkom. Akkoord. Dan hebben we het appel nominal gedaan. We hebben wat praktische dingen doorgenomen.

De heer Van de Ree: Voorzitter.

De heer de Keijzer: Voorzitter.

De voorzitter: O, 50Plus. Mijn excuses. Dat is natuurlijk helemaal fout van mijn kant. 50Plus, wie mag ik het woord geven?

De heer De Keijzer: Laurens de Keijzer, aanwezig.

De voorzitter: Goed dat u er bent. U bent goed wakker, dat doet mij deugd.

De heer De Keijzer: En als tweede Arnold van der Ree.

De heer Van der Ree: Jazeker.

De voorzitter: Fijn dat u er bent. Goed u weer te zien. Nou, dan stel ik nu even de open vraag, heb ik nog iemand over het hoofd gezien van de deelnemende partijen? Nee? Dankuwel daarvoor. Nou, nu we allemaal bijeen zijn, welkom dat we er allemaal zijn. Nog even een paar praktische punten. We nemen natuurlijk zo meteen de agenda door. Het is mijn voornemen om ergens, nou, halverwege de vergadering een kleine pauze te doen, dat we even onze benen kunnen strekken en onze oogjes weer een beetje kunnen masseren dat ze minder vierkant zijn. En dan gaan we door. Als we kijken naar de agenda, dan zijn er een aantal ingekomen stukken die ik eigenlijk wil combineren. Daar kunt u alvast even naar kijken, dat is 05D en 05E. Die gaan allebei over het eenmalig overwinteren van de seizoensstrandsbebouwing. En het leek me wel zo praktisch om dat gezamenlijk te doen. Dus daarover. Verder, deze vergadering is openbaar, zoals u weet. Bij sommige besprekstukken, zoals het rioolgemaal Morsestraat en bij de instandhoudingsplannen voor biogasveiligheid voor de waterketen, zit een vertrouwelijke bijlage. We hebben het bij de voorbereiding van de bij de voorbereiding van de commissie zo ingeschat dat die informatie wel wordt gedeeld, maar hier naar onze inschatting niet per se ter tafel hoeft te komen. Ik wil jullie erop wijzen dat je die informatie dan ook niet precies kunt noemen, het gaat met name om getallen van de ramingen. Mocht dat wel van essentieel belang zijn, dan moeten we de vergadering even sluiten of na afloop van de vergadering even een aparte sessie daarvoor openen, zoals we in beslotenheid die dingen kunnen bespreken. Maar ik vermoed dat dat niet echt nodig zal zijn. En ik kijk een beetje rond, maar ik zie niemand helemaal verontwaardigd kijken, dus ik vertrouw erop dat het goed is. Ik zie wel een handje van de heer De Haan, van de Algemene Waterschapspartij. U heeft het woord.

De heer De Haan: Dankuwel, voorzitter. Ik wilde even aangeven dat bij de ingekomen stukken 5a en nee, wacht even, 5c en 5f, daar, op 5c heb ik technische vragen ingeleverd en de beantwoording is geheel naar tevredenheid gegaan en wij houden geen politieke vaten meer open, dus ik wil beide, 5c en 5f, afvoeren.

De voorzitter: 5c en 5f wordt afgevoerd, dat is heel mooi. Inderdaad. In de voorbereiding van deze commissie hebben we een ronde van technische vragen gehad, die zijn rond gegaan. Ik zie wel even een wuif van mijn

secretaris, want 5f is ook aangebracht door de fractie Ongebouwd. Dus 5f zal toch op aanvragen van de fractie Ongebouwd besproken worden. Maar ik weet alvast dat het van u niet had gehoeven. Er is een technische vragenronde geweest, die zijn rondgegaan. Dat kan betekenen dat sommige stukken bij de inkomende stukken inderdaad al voldoende beantwoord zijn, maar misschien ook niet. Maar dat zien we wel even bij de vergadering zelf. Dan wil ik doorgaan met het vaststellen van de agenda, de agenda zelf. Heeft iemand een opmerking over de agenda over iets dat moet worden afgevoerd of bijgelegd, of net iets anders moet? Ik zie geen handjes verschijnen. O, ik zie wel een handje verschijnen. Laurens de Keijzer van 50Plus, u heeft het woord.

De heer De Keijzer: Dankjewel, voorzitter. Een vraag. Er is gisteren een discussie geweest over het beantwoorden van de schriftelijke vragen in een commissievergadering. En daar zijn wat standpunten ingenomen en ik vroeg mij af of die standpunten voor alle commissies gelden of alleen maar voor de commissie BOF wat betreft de schriftelijke vragen.

De voorzitter: Nou ja, het reglement wordt in het presidium vastgesteld, maar in principe zullen alle commissies vergelijkbaar worden gehouden. Dus het zal daar nog even belegd moeten worden. Ik dank u wel. De heer Simon. Had u een opmerking over de agenda? De heer Simon, u heeft het woord.

De heer Simon: Nou, ik hoor de opmerking van 50Plus en daar sluit ik mij ook wel bij aan. Ik vind het eigenlijk een beetje raar dat er schriftelijke vragen worden geagendeerd bij de ingekomen stukken. En dit zal ik uitleggen, want er wordt gevraagd of het college een onderwerp voldoende heeft afgedaan. En bij schriftelijke vragen is natuurlijk het college, want het zijn natuurlijk politieke vragen, is afgedaan. En dan worden er toch nog schriftelijke vragen geagendeerd. Dus ik denk dat het toch wel een puntje van aandacht is om dat mee te nemen.

De voorzitter: Dankjewel voor deze inbreng. Het beroep, het was geïnitieerd door 50Plus, meen ik me te herinneren, van de vorige keer bij de commissie BFO, dat is mij wel bekend. Maar daar zullen we echt even het presidium over moeten praten. Maar überhaupt, als er een ingekomen stuk is waar een partij een vraag over stelt, dan kan dat geagendeerd worden op verzoek van die partij. En datzelfde geldt ook voor een ingekomen stuk dat eenmaal de oorsprong heeft van een schriftelijke vraag. Dus daarin maken we geen onderscheid. Het is natuurlijk wel zaak om to the point te zijn en relevante vragen te blijven stellen. Maar daar vertrouw ik op in deze commissie. Dan, dat over de agenda. Ik zie verder geen handjes meer. Dan is bij deze de agenda zoals voorgesteld, vastgesteld.

2. Toezeggingenlijst commissie Waterveiligheid en Waterketen van 10 juni 2020 (bijlage: audiotranscript)

De voorzitter: Dan gaan we kijken naar de toezeggingenlijst van deze commissie. En nou, daar moeten we even doorheen gaan. En ik dacht dat de meeste toezeggingen op het conto stonden van de heer Egas, onze Hoogheemraad. Als we daar even doorheen gaan, paginagewijs, op pagina een, is er iemand die daar nog een opmerking over heeft?

De heer Egas: Misschien mag ik daar gelijk op reageren, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Uiteraard mag u dat. Fijn dat u het woord vraagt. Meneer Egas.

De heer Egas: Dankuwel. En dat is even over de toelichting over elektravoorzieningen gemaal bochtafsnijding Schie, om die op papier te zetten. Dat is intussen gedaan. En die zullen we meesturen met de notulen van deze vergadering.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor die toelichting. Dan ga ik naar pagina twee van de lijst van toezeggingen. Wilde er daar nog iemand het woord over hebben?

De heer Egas: Misschien mag ik daar ook nog gelijk even op reageren, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Dat mag u. Onder welk punt?

De heer Egas: Dat is bij punt zeven, het verzoek aan het college om nadere invulling te geven aan de manier van om rioolvreemd water in de Rijnmondgemeente verder terug te dringen. En dat is een onderwerp wat bij ons meespeelt in de NAD en het OAS-onderzoek voor de afvalwaterketen waar waterketenteams, zoals we ze in de toekomst gaan noemen en dat is daar steeds aan de orde. Dus dat, verwijs ik graag naar die rapportage die daarover komt.

De voorzitter: Dankuwel daarvoor. Ik zie inmiddels handjes van een tweetal deelnemers. Als eerste de heer Roeten. Harm Roeten van de ChristenUnie-SGP, u heeft het woord.

De heer Roeten: Even mijn knopje omzetten. Goedenavond, allemaal. Dankuwel, voorzitter. Volgens mij hadden we vorige keer een discussie over het verhaal rond het zuiveren van water voor de kassen, zeg maar. En volgens mij was er een toezegging gedaan om een document van de second opinion van Feltz advocaten, dat we die zouden krijgen met betrekking tot de collectieve zuivering voor de glastuinbouw. En die zie ik niet op het lijstje staan.

De voorzitter: Ik ook niet, hij staat er ook niet op. Maar we zullen even natrekken wat die toezegging is geweest en kijken of dat inderdaad een remissie is en die in orde maken. We hebben er uiteraard over gesproken, maar of dat een toezegging was of een vraag, dat weet ik niet meer, maar we gaan ons best doen. Dankuwel in ieder geval voor uw oplettendheid. Dan geef ik het woord aan de heer De Haan van het AWP. De heer De Haan, u heeft het woord.

De heer De Haan: Dankuwel, voorzitter. Ik had mijn handje al ingezet, maar u heeft hem helaas over het hoofd gezien. Mijn vraag is eigenlijk al beantwoord door de heer Egas, dus daarmee... Maar ik kan dat handje niet weghalen.

De voorzitter: Dat kunt u wel door weer op het handje te drukken, volgens mij. Kijk, hij is al weg. Ik weet niet of dat hogere machten zijn, of dat u dat zelf heeft gedaan, maar dat werkt. Ik zie dat de secretaris heeft ingegrepen. Dankuwel, secretaris. Dan is het mijn voornemen om naar de derde pagina te gaan, de derde pagina van de lijst van toezeggingen. Is er nog iemand die daar een opmerking over heeft? Nee? Het blijft heel stil. Dan is daarmee deze lijst van toezeggingen van deze vergadering afgedaan, met dank aan de secretaris voor dit werk. Dan zijn er nog het audiotranscript, dat is dacht ik meer dan vijftig pagina's, ik vertrouw erop dat u dat allen heeft doorgelezen. Ik kan u zeggen, het leest als een trein. Dank aan degenen die daar toch nog de laatste hand aan werken. Maar ik heb daar van tevoren geen commentaar op gehad, dus ik neem aan dat dat een nette weergave is van het gesprek. En dan komen we bij de RES en bij de aanbiedingsbrief. En er zijn vier fracties geweest, die hebben wensen en bedenkingen gegeven over de concept RES. En ik meen dat onze hoogheemraad daar nog even het woord over wenst.

De heer Egas: Ja, heel graag, meneer de voorzitter. Dankuwel. Ja, allereerst natuurlijk dank voor de reacties die we gekregen hebben, de wensen en bedenkingen die binnengekomen zijn. En zoals ook afgesproken tijdens de vorige bijeenkomsten, zullen wij die bundelen en opsturen naar de RES. En dat doen we met een begeleidend schrijven vanuit het college. En daarna gaat het in het traject... Wat wel heel belangrijk is, er zitten heel veel reacties bij die betrekking hebben op de hele brede RES en niet alleen op de inbreng van de waterschappen. En daar doe ik een appel bij u op om die met name bij uw lokale gemeentes ook duidelijk in te brengen. Want dat is de plaats waar die wensen en bedenkingen geuit kunnen worden in het vervolgtraject. Dat eventjes als toelichting, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel, de heer Egas. Ik begrijp dat de reacties wat breed waren ingesteld en breder waren dan het werkveld van Delfland alleen. Dus dat moet ook op die manier dan even via de betreffende andere overheden ingebracht worden. Ik dank u wel. Dan denk ik dat we daarmee de verslaglegging en de terugblik op de afgaande voorgaande commissie hebben gedaan.

3. Mededelingen

De voorzitter: En dan is mijn voornemen om naar het derde agendapunt te gaan, naar de mededelingen. En ik weet dat er best wel wat mededelingen zijn. En ik wil eerst even het woord geven aan de heer Egas opnieuw. De heer Egas.

De heer Egas: Ja, dankuwel. Ik, zoals het intussen gebruikelijk geworden is in de commissie, willen we u graag even meenemen in wat er de afgelopen maanden allemaal is gebeurd en welke stappen we gezet hebben en u daar graag eventjes, ja, over informeren van wat we gedaan hebben en wat er opstaat. Misschien dat het ook overlapt dadelijk nog even met wat vragen die later gesteld zijn, maar dan hebben we dat in ieder geval eventjes duidelijk. Het begint eventjes bij, we hadden voor 1 oktober een rondleiding gepland staan op de Houtrust. En waar we ook zijn teruggekomen op de PPS-constructie. Helaas hebben we moeten besluiten de rondleiding te annuleren, gewoon omdat we in de gangen op Houtrust niet die anderhalve meter afstand kunnen garanderen. Dus we zeggen het zeker niet af, maar we gaan hem uitstellen en op een later moment weer naar boven halen en dan nodigen we u graag uit. Maar weldra gaan we even kijken hoe we dat kunnen gaan doen met toezeggingen om wat meer informatie te geven over alle wijzigingen die er op de PPS-constructie geweest zijn in de afgelopen jaren. Maar daar komen we graag later nog een keer bij u op terug. Dan nog eventjes terugblikken op de status van de persleidingbreuk die we in Vlaardingen gehad hebben voor de zomer. Daar hebben we de evaluatie nog niet van afgerond en met name niet afgerond omdat we nog in afwachting zijn van het uiteindelijke rapport van TNO over het ontstaan van de breuk in de leiding. Dus daar willen we u graag later over informeren. Dan hebben we in het weekend van 17-18 augustus een breuk gehad in de grondwaterleiding, of de leiding van het grondwater afkomstig van de DSM. Dat is een leiding van de gemeente Delft, maar waar wij de service aan verlenen. En dat heeft betekend dat daar gedurende de nacht een noodvoorziening is aangebracht om die leiding weer te repareren, of in ieder geval tijdelijk te repareren. En toen dachten we van nou, dat is weer de calamiteit die we gehad hebben in augustus en toen kregen we de dag erop een stroomstoring. Een stroomuitval in Den Haag en die trof een aantal gemalen van ons, maar ook onze zuivering. En dat is heel vervelend natuurlijk en met name dat je dan altijd een samenloop van omstandigheden gaat zien. In eerste instantie kregen we van Stedin op dat dat een storing zou zijn van tweeënhalf uur. En toen na tweeënhalf uur bleek dat die wat langer zou duren. Hij was ook wat groter dan een normale stroomstoring. En we hebben een zogenaamde ringleiding naar Houtrust lopen waardoor we van twee kanten elektriciteit aangevoerd krijgen, maar helaas vielen ze allebei door deze storing uit. Dat was eigenlijk ook de reden dat het allemaal wat groter en wat ingrijpender was. U heeft daar heel veel in de media

over gelezen, maar uiteindelijk, wat wij hebben, is, wij hebben een noodstelsel wat in ieder geval die hele procesautomatisering in de lucht houdt. En dat is die periode van wat u gelezen heeft van een uurtje of acht, wat we met noodstroomvoorzieningen doen op de zuivering zelf. Dat is echt voor de procesautomatisering en de communicatie. De waterzuivering blijft gewoon een langere tijd werken. En bij de gemalen vangen we dat zo veel mogelijk in eerste instantie op door te bufferen of door andere leidingen andere kanten op te gaan. Er zijn heel veel gemalen die uiteindelijk, of gebieden die ook af kunnen wateren naar de Harnaschpolder. En dat is ook gebeurd in die periode. Helaas heeft het allemaal wat langer geduurd. En dat betekent tot het eind van de dag, toen de stroom eigenlijk hersteld werd in Den Haag, toen konden wij de zuivering, die kan je nu met een knopje omdraaien dat die weer gaat werken, hebben we gewoon wat langer de tijd voor nodig, toen is er water geloosd vanaf gemaal Scheveningen naar het verversingskanaal. In die tussentijd is er wel water afgevoerd van Harnaschpolder en van het grondwater van DSM, evenals het effluent van Houtrust via het verversingskanaal, maar ik wil gewoon aangeven dat dat dus eigenlijk gezuiverd water is wat we op die manier afgevoerd hebben. Heel vervelend, die situatie. We zijn hem aan het evalueren op twee manieren, dat is iets wat gebruikelijk is, dat we altijd de calamiteitenorganisatie evalueren hoe die gefunctioneerd heeft. Maar we gaan hier ook zeker nog een technische evaluatie doen van wat kunnen we hiervan leren en welke maatregelen kunnen we nemen om dat in de toekomst te voorkomen. Voorkomen is misschien wel een groot woord in dit geval, maar in ieder geval de effecten ervan te minimaliseren. Wel belangrijk is om aan te geven dat er dus weldegelijk water is afgevoerd, ongezuiverd water. Dat is ongeveer een 9500 kuub geweest. En om u dan een indruk te geven, van de Harnaschpolder, in diezelfde periode, of ja, dat is 9500 kuub geweest in die periode van vijf uur. En vanaf de Harnaschpolder komt er zo'n 8500 kuub water, gezuiverd water per uur wat afgevoerd wordt. Dus ook die verontreiniging is weldegelijk verdund geweest. Maar dat neemt niet weg dat er uiteindelijk ongezuiverd water geloosd is. Dan eventjes een korte toelichting op de calamiteit op Houtrust en in Den Haag. Dan hebben we en dat is ook veel in het nieuws, dat is alles over COVID-19, over corona. Daar hebben wij met het ministerie afspraken over gemaakt. En wij is met name de unie in samenspraak met RIVM en KWR, om monsters te nemen op de zuiveringen. En die monsters worden geanalyseerd door RIVM en KWR en meegenomen in de dashboardrapportage die door de overheid gedaan wordt om te kijken hoe de besmettingsgraad in gebieden is. Daar loopt op dit moment nog een discussie over of we dat niet dagelijks op alle zuiveringen moeten gaan doen. Nou, voor ons zijn dat er maar vier, maar uiteindelijk hebben we natuurlijk in Nederland een hele hoop zuivering in de stad en daar is de impact om dat dagelijks te gaan doen veel groter. Om u een indruk te geven, wij bemonsteren op het zuidelijke deel, dus dat is De Groote Lucht en Nieuwe Waterweg, zestig keer per jaar. Op Houtrust en op Harnaschpolder doen we dat dagelijks. Maar er zijn een hele hoop zuiveringen waar gewoon nog op een veel lagere frequentie bemonsterd wordt in Nederland. En waar ook- En dat zijn onbemande zuiveringen, dus dat heeft nog wel wat consequenties en daar hebben we gesprekken over in unieverband met het ministerie. Dan hebben we nog een project lopen, dat is het afvalwatertransportleidingen en daar wil ik u even de status van meegeven. Wij zijn in gesprek met alle belanghebbenden daarin, dus dat zijn de gemeentes, dat zijn de drinkwaterleidingbedrijven en de nutsbedrijven om te kijken van joh, hoe kunnen we daar nou met een goede manier afspraken over maken. En daar hoop ik in oktober de eerste voorstellen voor in mijn PFO te krijgen, dus dat loopt... Dat gaat wel iets langzamer dan dat we gehoopt hadden, maar dat heeft heel veel te maken met dat we niet iedereen in persoon kunnen treffen als gevolg van de coronaregelgeving. Status, eventjes een update over NAD en ROSA en dan met name over NAD. Dat komt terug in de informatieve VV van 27 oktober en dan de opvolgende commissie en de VV in november. En de ondertekening van NAD staat gepland, de nieuwe bestuursovereenkomst staat gepland voor 14 januari. En daar wordt dus een hele hoop in verteld over hoe wij rioolvreemd water verder nog terug willen dringen en welke maatregelen we samen met gemeentes kunnen nemen om dat te doen, maar ook om een beter beeld te krijgen van hoe het nu allemaal gaat met de afvalwaterstroom in de rioleringen, om daar de monitoring van verder te kunnen verbeteren. Delfland

Energieneutraal, dat is natuurlijk een prachtig voorstel wat we nog voor de zomer hebben aangenomen in april en waar we van gezegd hebben van nou, dat pakken we voortvarend op. We zijn intussen alle plannen verder aan het uitwerken en druk bezig om de vergunningen aan te vragen. U zult begrijpen, voor het plaatsen van zonnepanelen hebben we vergunningen nodig en die gesprekken met de verschillende gemeentes op de verschillende locaties lopen. Houtrust verduurzamen, daar kan ik u in ieder geval meegeven dat het zoals de planning nu is, dat we groen gas gaan produceren eind van dit jaar nog. We hebben wel wat vertraging, maar die vertraging wordt ook ingegeven door de wijziging van de scope, zoals ook in de burap rapporteren van waar wij de vergisting in serie gaan zetten. Die staat nu gewoon op één container of één silo en die gaan we in serie plaatsen. Het grote voordeel daarvan is dat we veel minder energie nodig hebben. Dus we gaan daar behoorlijk wat elektriciteit besparen. En dat heeft ook het gevolg dat we minder warmtepompen nodig hebben. Dus dat gaan we dan in zijn geheel budgetneutraal doen. Dan bent u altijd geïnteresseerd in de status voor de Gemeenschappelijke Regeling Slib. En daar kan ik u in ieder geval van vertellen dat Hollands-Noorderkwartier toe gaat treden tot de GR Slib, maar ook Amstel Gooi en Vecht en Zuiderzeeland. En zoals nu de planning is, is dat wij het regelement daarvoor in november aan u gaan meegeven, want die moet dat goedkeuren en dat we dan op 1 januari deze drie nieuwe waterschappen toe laten treden, of deze waterschappen toe laten treden tot de GR Slib. Dat is mooi nieuws, want dat betekent ook dat we verder kunnen gaan met de opdrachtverstrekking voor de grotere slibdroger in Alkmaar, waar het slib van deze drie waterschappen verder gedroogd zal worden, waarna verbrand kan worden in de bio-energiecentrales. Dan is een ander onderwerp wat altijd bij die GR Slib terugkomt, is fosfaat teruggewinning. Daar heeft HVC de afgelopen maanden heel hard aan getrokken. En nu blijkt dat ze daar ook echt wel hard op aangedrongen hebben vanuit de waterschappen, zeker vanuit ons waterschap, omdat we daar echt een keertje stappen in moeten zetten. Ze hebben daar een aantal bedrijven en mogelijkheden van geëvalueerd. En zoals het er nu naar uit ziet, maar ook dat gaan we dadelijk, 30 september hebben we weer een bijeenkomst van de GR Slib en dan komt dat naar voren toe, ziet ernaar uit dat we, of dat HVC in zee gaat met REMONDIS. En die overwegen een of twee fabrieken in Nederland te gaan bouwen waar we fosfaat terug kunnen winnen uit slib. Dus ik hoop dat we daar nu ook echt stappen mee gaan zetten en dat we daar voortvarend te werk kunnen gaan. Binnen het Delfland Energieneutraal praten we natuurlijk ook altijd over aquathermie. En daarvan hebben we al aangegeven, we gaan niet een warmtenet aanleggen, maar we willen het heel graag faciliteren en enthousiasmeren bij de verschillende organisaties die dat kunnen doen. En dat zijn in ons gebied met name Eneco en Dunea. En daar praten we ook mee. Met name met Eneco praten we over energie uit afvalwater, dus TEA en daar zijn we mee bezig om te kijken of we daar tot een letter of intent kunnen komen, zodat we vanaf de verschillende zuiveringen ons effluent aan gaan bieden aan Eneco en dat zij daar energie uit kunnen gaan opwekken, of in ieder geval de stadsverwarming mee kunnen gaan faciliteren en verduurzamen. Want ze leveren natuurlijk op een hele hoop gebieden al stadsverwarming, maar dat we dat in ieder geval duurzamer kunnen gaan doen. En dan het laatste, meneer de voorzitter en leden van deze commissie, het goede nieuws. U begrijpt dat wij altijd kijken van, waar kunnen wij extra subsidies vandaan halen? Dat is ook een vraag die we al verschillende keren van u gekregen hebben van, daar letten jullie toch wel goed op? Nou, daar letten we als organisatie zeker op. En bij het project S.C.H.O.O.N, daar halen we medicijnresten uit het afvalwater. En daar was een subsidieregeling voor waar we gebruik van gemaakt hebben. Die subsidieregeling is uitgebreid en wij gaan nu gebruik maken van tranche één zoals ze dat noemen in plaats van tranche twee. En het mooie effect daarvan is dat we één miljoen extra subsidie daarmee binnen gaan harken. Dus ik denk dat dat een mooi compliment is voor de organisatie, maar ook voor ons, want we halen daarmee gewoon de kosten van het project omlaag en we maken optimaal gebruik van subsidiemogelijkheden. Dat eigenlijk eventjes als mededelingen.

De voorzitter: Nou, dankuwel, de heer Egas, hoogheemraad voor waterzuivering. Er speelt zich heel wat af in uw portefeuille. En het lijkt wel dat je in een hogere versnelling komt. De Houtrust, dat hebben we natuurlijk allemaal op het vizier gehad, de stroomstoring die daar speelde. En het was maar goed dat het niet regende, want dan was het probleem misschien nog wel groter geweest. Het was mooi weer. COVID zag ik trouwens een mooie bijlage bij een van de schriftelijke vragen. En ja, AGV, dat zij meedoen met de slibvoorziening. Een jaar geleden dachten we nog dat een van de grootste crisissen de slibverbranding bij Amsterdam was. En ik neem aan dat dat daar ook mee in correlatie staat.

De heer Egas: Misschien mag ik nog één opmerking maken, want u geeft inderdaad aan dat er gelukkig mooi weer was tijdens de storing op Houtrust, maar helaas was dat niet het geval.

De voorzitter: O.

De heer Egas: Want in het Haagse regende het heel erg hard en dat heeft ons zeker niet geholpen bij de stroomstoring. Dus ik riep dat ook heel hard, toen dat probleem ontstond, van, we hebben gelukkig mooi weer. Ja, dat was het ook bij mij in Berkel, maar in Den Haag niet.

De voorzitter: Nou, het was slecht weer in Den Haag, dat is jammer. Eerst even aan de commissie, of er commissieleden zijn die hier even op willen inhaken of een nadere vraag hebben? En dan kijk ik even rond of ik handjes zie of... Ja, ik zie Ted van Heijningen van Bedrijven. Ted van Heijningen, u heeft het woord.

De heer Van Heijningen: Ja, ik ben geïnteresseerd in de, nou ja, eigenlijk de stroomstoring en de verwerking daarvan, of in de evaluatie ook meegenomen gaat worden dat de wkk's die er nu staan in geval van storing zodanig ingesteld kunnen worden dat ze als zelfstandige energieproductie unit kunnen gaan dienen, waardoor Houtrust gewoon door kan draaien. Misschien zou je ook zelfs energie kunnen leveren aan de meest belangrijke gemalen daar in de buurt.

De voorzitter: Ja, mooie vraag, dankuwel. Ik zie ook een handje van de heer De Klerk van de VVD. De heer De Klerk, u heeft het woord. U moet zichzelf even... Ja.

De heer De Klerk: Even wennen weer. Ik wou graag nog even het pleidooi van mijn fractiegenoot Tom Oostvogels gisteren bij een andere commissie even ondersteunen over het onderzoek naar de stroomstoring en welke lessen we daaruit kunnen leren. Dus ik ben heel benieuwd wat daar uit gaat komen.

De voorzitter: Dankuwel. En het is ook een onderwerp wat meerdere commissies zal raken. Ik zie ook een handje van de VVD, maar we hebben eigenlijk de afspraak dat per onderwerp maar één persoon het woord zal vragen. U weet, ik ben soms mild, dat wil ik in dit geval ook zijn, maar ik geef wel dat dat straks niet de bedoeling is. Mevrouw Fadime Örgü, u heeft toch een vraag?

Mevrouw Örgü: Voorzitter, mijn vraag kan ook zo dadelijk bij puntje 05g.

De voorzitter: Dan doen we dat daar. Dan zie ik een handje van de heer Vissers van Water Natuurlijk. De heer Vissers, u heeft het woord.

De heer Vissers: Ja, voorzitter, die nou net wilde vertellen dat de vraag die wij hadden willen stellen bij 5g, al beantwoord is in de mededelingen. Maar ik begrijp dat mevrouw Örgü naar aanleiding van de opmerking van de heer Egas het punt wel graag op de agenda wil houden, dus dat wil ik dan niet verhinderen. Maar de reden

dat wij onze beantwoording van de schriftelijke vragen wel geagendeerd hadden, was juist om aan de hoogheerraad te vragen wat de actuele stand van zaken is en die heeft u ons al meegedeeld. Dus voor ons geen reden meer om bij 5g nog iets te zeggen.

De voorzitter: Nou, zullen we dan, mevrouw Örgü, zullen we dan kijken of we dat nu alvast kunnen afhandelen? U heeft het woord.

Mevrouw Örgü: Ja, dankuwel, voorzitter. Het is eigenlijk een vrij simpele vraag, want het valt me op dat bij de calamiteiten rioolpersleiding in Vlaardingen, dat we daar nog geen echt antwoord op hebben gekregen. Ik begrijp van onze hoogheerraad dat hij dat verder gaat onderzoeken. En wat ik eigenlijk wil meegeven, is of hij dan voor ons ook in beeld kan brengen, want er zijn investeringen gedaan, op welke manier zij dan effect hebben gehad op de storing die er nu is. En of hij ook in dat onderzoek zo dadelijk wil meenemen van wat in ieder geval uitgesloten is. Dus het antwoord is nog niet daar, dus dat zouden we graag willen meegeven voor het vervolg hiervan. Want wij vinden het gewoon heel raar dat de oorzaak van het ontstaan van de breuk in de rioolpersleiding, dat daar gewoon nog geen duidelijk antwoord op is, ook niet in die schriftelijke beantwoording die we hebben gehad bij 05g.

De voorzitter: Ja, dankuwel. Ik heb inderdaad gezien dat dat nogal procesmatige antwoorden waren. Maar wellicht dat de heer Egas een tipje van de sluier kan oplichten. Tenzij hij zegt van, de volgende keer komt dat.

De heer Egas: Nee, dat wil ik heel graag doen. Wij hebben bij de problemen die we daar gezien hebben, hebben we gezegd van, we kunnen eigenlijk niet verklaren waarom er die scheur in die leiding zat en daarom is dat stuk leiding naar TNO opgestuurd voor nader onderzoek. En dat is de reden dat wij nog in afwachting zijn van de antwoorden. Die verwacht ik trouwens in oktober, maar dat is gewoon dat we eventjes op de resultaten van het onderzoek door een extern bureau wachten. Dat is de reden waarom we nog niet weten wat de oorzaak van de scheur is. En dat ligt daar helemaal wat gevoelig, omdat er natuurlijk in de buurt behoorlijk wat werkzaamheden plaatsvinden voor de Blankenburgverbinding. Dus dat is duidelijk de reden waarom wij nog in afwachting zijn van de gegevens. Wat we wel hebben aangegeven, is dat wij in ieder geval die leiding gaan inspecteren of er nog meer zwakke punten in zitten. Dat is even onafhankelijk van de uitkomsten van deze rapportage, hebben we dat besluit in ieder geval genomen, dat we die leidingen goed in beeld willen brengen, wat de status daarvan is. Dan eventjes naar de vragen van de heer De Klerk van ja, wij gaan dat zeker meenemen, alle evaluaties, wat kunnen we ervan leren en wat kunnen we beter doen, wat kunnen we anders doen. En dan nog eventjes de vraag van de heer Van Heijningen. Ja, het is zo dat de warmtekrachtinstallaties die we hebben staan, uitgelegd gaan worden als noodstroomvoorziening. In dit geval waren ze gewoon in werken, alleen als gevolg van de complexe stroomstoring die we hadden, zijn ze om veiligheidsredenen op dat moment uitgeschakeld, maar in de toekomst worden het noodstroomvoorzieningen.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor deze mededelingen en de beantwoording van de vragen erop. Dan kijk ik voor de zekerheid nog even naar onze andere hoogheerraad, de heer Ouwendijk, of hij nog iets heeft voor deze ronde mededelingen?

De heer Ouwendijk: Ik kan daar niks aan toevoegen, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Kijk eens aan, kijk eens aan. Dan... Ik zie een wuifje van mijn secretaris. Vergeet ik iets?

Mevrouw Burger: Meneer Van der Burg is er.

De voorzitter: De heer Van der Burg is er. Meneer Van der Burg, welkom. Wilt u even zeggen dat u er bent, even uw stemgeluid laten klinken? Even unmuten. Even de muteknop, die is onder in beeld. Ja...

De heer Van der Burg: Voorzitter, ik ben aanwezig. Sorry dat ik iets later ben, er waren wat opstartprobleempjes met het Zoomprogramma. Dankuwel.

De voorzitter: Ja, na de vakantie, dat kan gebeuren. Maar fijn dat u er bent. U heeft al heel veel gemist, dien ik dan te zeggen. Dat is ook echt zo, maar uw partij was vertegenwoordigd en we gaan zo meteen naar de besprekingsstukken.

De heer Van der Burg: Nee, ik ben al even binnen, ik ben al even binnen. Ik heb de heer Egas gehoord, hoor.

De voorzitter: Kijk aan, mooi. Fijn dat u, om u weer te zien, fijn dat je er bent.

a. Terugkoppeling Unie Commissies

De voorzitter: Dan ga ik naar het volgende agendapunt en dat is Terugkoppeling vanuit de Unie Commissies. Ik weet niet of die er al waren geweest, ik dacht het wel, maar ik kijk even rond. De heer Ouwendijk, ik zie dat u unmute bent, u wenst het woord.

De heer Ouwendijk: Ik unmute even, meneer de voorzitter, om even aan te geven dat er nog geen commissievergadering van de unie geweest zijn, dus ik heb daar ook niks over te melden op dit moment.

De voorzitter: Akkoord. En ik zie, de heer Egas kan dat ook bevestigen?

De heer Egas: Ja, voor mij geldt hetzelfde.

De voorzitter: Ja, oké. Dankuwel. En ik zie nog geen handjes. Jawel, ik zie wel handjes. De heer Roeten, u heeft, u vraagt het woord. Even unmuten. De heer Roeten van ChristenUnie-SGP, u heeft het woord.

De heer Roeten: Voorzitter, dankuwel. Ik had even mijn handje opgestoken midden in de mededelingen. Dat had u even niet gezien, maar dat kan gebeuren. Ik vroeg me even af of er misschien toch nog misschien mededelingen zijn over het pand Kijkduin. Dat vroeg ik me even af.

De voorzitter: Dat kan nu, wellicht is dat ook iets voor de rondvraag. Ik kijk even, zullen we dat nu doen of straks? Ik denk dat dat voor de heer Ouwendijk is.

De heer Ouwendijk: Dat kan nu hoor, meneer de voorzitter. Ik heb gisteren in de commissie BFO dezelfde vraag ook antwoord gegeven en ik wil het met alle liefde nu weer. Ik heb aangegeven dat wij in september daarop terug zouden komen, omdat de verwachting was dat we op dat moment wel overeenstemming met de gemeente Den Haag bereikt zouden hebben. Om verschillende redenen zijn we nog niet zover, dus ik hoop bij de eerstvolgende vergaderingscyclus daar een wat helderder bericht over te kunnen geven. Mag ik het hierbij laten, meneer de voorzitter?

De voorzitter: Dankuwel. Een beetje procesmatig, maar dat zij zo voor dit moment. En we komen erop terug.

4.b Besprekstukken

Dan denk ik dat wij eraan toe zijn om naar de echte besprekstukken te gaan van deze vergadering. Welnu, mensen, we hebben een tweetal grote besprekstukken op de agenda. Allebei waar best wel forse investeringen mee gemoeid zijn. En we hebben al een technische vragenronde achter de rug, u heeft de stukken gezien en u heeft daar uw kennisvragen om uw beeld compleet te maken, die heeft u kunnen stellen. Die zijn ook beantwoord, die heeft iedereen ook kunnen zien. En ik stel voor om deze onderwerpen volgens de BOB-methodiek weer aan te vliegen. En dat wil zeggen dat we nog één ronde doen waarbij iedereen aan het woord kan komen om onze laatste beeldvormende vragen te stellen, kijken wat er speelt, dan doen we gewoon even een ronde rondom te kijken wat er nog aan vragen of aan onderwerpen leeft. En daarna gaan we door naar de besluitvormende sessie. En schrikt u niet, want het besluit dat wij nemen, is of het al dan niet als hamerstuk naar de VV gaat. Dus in de VV kan er nog op teruggekomen worden, maar het is natuurlijk mooi als we aan de VV advies kunnen geven over het wel of niet door laten gaan van dat voorstel. Zoals gezegd inderdaad een tweetal onderwerpen. En bij alle twee de onderwerpen vraag ik u nogmaals even om voorzichtig te zijn. Dit is uiteraard een openbare vergadering, daar hechten we ook aan. Het zou fijn zijn om de hele vergadering in het openbaar te kunnen doen, maar er zijn bij elk van de voorstellen vertrouwelijke bijlagen wat betreft de raming. Het was onze inschatting dat die raming niet essentieel was voor onze besluitvorming om die ter tafel te leggen. Mocht u dat wel willen doen, dan moet u dat even aangeven, want dat betekent dat wij het toch nog in een besloten vorm moeten gaan doen, wellicht na afloop van deze vergadering. Maar onze inschatting was dat dat niet nodig was. Dus wees u daar wel even voorzichtig, in ieder geval het noemen van de bedragen in de ramingen, dat mag niet. Wel natuurlijk de budgetten, die zijn bekend.

b.1. Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat-Den Haag

De voorzitter: En laten we dan als eerste het eerste onderwerp openen, dat is besprekstuk 01, dat is de optimalisatie van het transportsysteem voor het rioolgemaal Morsestraat-Den Haag. En ik raad iedereen aan om eens even naar de kaart te kijken waar die Morsestraat ligt en te bedenken hoe groot het is. Maar ik meen te weten dat onze hoogheemraad ook nog wat beelden met ons wilde wisselen, even wat wilde laten zien over de achtergronden van dit project. En dat is de heer Egas.

De heer Egas: Ja, meneer de voorzitter, dat wil ik graag doen. Ik zie intussen al wel wat handjes, ik weet niet of u die eerst wil behandelen?

De voorzitter: Nou, laten we even uw toelichting geven, dan kijken we daarna als we de ronde gaan maken, want ik neem aan dat iedereen wel het woord wenst. Dus geeft u even maar uw inleiding.

De heer Egas: Nee, heel graag. En dan vraag ik eventjes aan onze secretaris of die een kaartje wil tonen van het gebied Morsestraat, om het eventjes bij iedereen nog voor de geest te halen van hoe groot het gebied is wat loost op het gemaal Morsestraat. En u ziet, dat is bijna geheel Den Haag, waarbij het stukje Morsestraat centraal ligt en dat ligt maar op een paar honderd meter afstand van de Houtrust. Maar u ziet, het is een behoorlijk groot gebied, het is ook zo'n 200.000 vervuilingseenheden wat uiteindelijk loost op gemaal Morsestraat. En dat, eventjes om dat bij u in beeld te brengen. Dan wil ik u ook graag meenemen in een stukje historie over de Morsestraat. Het gemaal Morsestraat is in 2012 nog gerenoveerd. En dat is gerenoveerd in het hele beeld van wat er gebeurd is met Harnaschpolder en de nieuwbouw van Harnaschpolder en de aanpassingen die gedaan zijn op Houtrust. En er is toentertijd besloten om de droogweerkelder die we hadden, niet meer te gaan gebruiken en daar één kelder voor in de plaats te nemen, dus de droogweer- en de

regenwaterkelder in één te gaan doen, daar grote pompen in te zetten en de bestaande leiding, die er al ligt vanaf 1906 geloof ik, maar in ieder geval al heel erg lang, om die te blijven gebruiken. Dat is een leiding waar we geen grote druk op kunnen zetten, dus die door zijn grootte wel behoorlijk wat water kan verwerken, maar wat onder een lage druk erdoorheen gebracht moet worden. Dat zijn keuzes die toentertijd gemaakt zijn. En gaandeweg bleek ook dat dat toch wel de nodige problemen opleverde, met name problemen als gevolg van de vervuiling. Er was toen ooit eens een keer aangenomen dat hier al het vuil netjes meegenomen zou worden, dus dat het vuil meegenomen zou worden door de pompen richting Houtrust, maar er blijft altijd heel veel bezinsel achter in die kelder. Dat is één. Twee is dat de pompen zo'n groot debiet hebben dat ze eigenlijk altijd buiten hun bereik aan het werk zijn. Want als het in een droogweersituatie is, dan gebruiken we gewoon heel weinig van de, hebben we heel weinig water af te voeren en dan draaien die pompen eigenlijk buiten hun gebied. Dat betekent dat ze af en toe aan gaan en op het moment dat ze aangaan, die kelder ook heel snel weer leeg zuigen en dan staan ze weer te wachten tot de kelder weer vol genoeg is om weer te gaan werken. En dat geeft ook behoorlijk wat slijtage aan de pompen, dat geeft ook heel veel trillingen en dat betekent heel veel onderhoud. Onderhoud aan de pompen dus, maar ook onderhoud aan die kelder, want die vervuilt zodanig dat we die minimaal een keer per jaar moeten reinigen. En bij dat reinigen lopen we echt tegen een hele hoop problemen aan. Het is een kelder van zeven meter diep, dat betekent dat we niet meer met een ladder af moeten dalen, maar altijd met een manbak naar beneden gelaten moet worden. Nou, het is natuurlijk... En we hebben dat allemaal weleens een keer geroken bij een waterzuivering, niet de prettigste lucht die er is. Dus er worden ook heel veel veiligheidsmaatregelen getroffen om dat handmatig schoon te kunnen gaan maken. Want er moeten uiteindelijk mensen afdalen met zuurstofmaskers en die moeten dat schoon gaan maken. Nou, die problemen hebben er ook toe geleid dat die alles in de riolering en de gemalen en de zuiveringen, die zijn eigendom van Delfland, maar in beheer gegeven bij Delfluent, behalve gemaal Morsestraat. Dat is nooit overgedragen vanwege deze technische problemen. En dat heeft er gewoon toe geleid dat we al langere tijd aan het kijken zijn hoe we deze problemen nu op kunnen lossen. Nou, dat hebben we geprobeerd om dat te gaan doen met de notitie zoals die nu voor u ligt. En dan gelijk ook kijken hoe we het echt kunnen optimaliseren. En dan wil de secretaris misschien de tweede kaart laten zien, want dan kijken we ook gelijk naar die transportleiding die daar ligt. We kunnen, als we het project aanpakken, kleinere pompen neerzetten voor de droogwaterafvoer. En die droogwaterafvoer, die zouden we dan willen laten doen door een persleiding, dus een leiding waar wel hogere druk op komt te staan, maar dat is een nieuwe leiding die we neer willen gaan leggen. En op dit kaartje zie ik nogmaals aangegeven riool Morsestraat en de zuivering Houtrust. En in dat gebied daartussen moeten wij dus gaan kijken waar we deze persleiding neer kunnen leggen. We laten de bestaande leiding, dus de grote leiding, gewoon intact en die blijven we gebruiken voor regenwaterafvoer. Dat eigenlijk eventjes weer in het kort. Ander belangrijk feit is, op het moment dat wij een constante stroom van rioolwater naar de zuivering kunnen brengen, is dat veel prettiger voor de zuivering omdat het een constante aanvoer krijgt in plaats van die batchgewijze aanvoer zoals we nu doen. Dus ook de zuivering zal hier beter door gaan werken. Nou, voor de aanpassingen die we op het gemaal willen brengen, dat is dus de droogweerkelder in gebruik nemen, dat is het plaatsen van nieuwe pompen, die ook trouwens veel energiezuiniger zijn, is het... En de aanpassingen doen om veiliger te kunnen werken in de kelders, die kosten een 2.7 miljoen. Het neerleggen van een nieuwe persleiding waarmee we echt het systeem veel robuuster maken, want u zult begrijpen, een leiding die er al ruim honderd jaar ligt, ja, dat is toch wat kwetsbaarder en die heeft trouwens ook heel veel verschillende diameters wat de doorstroming ook niet echt helpt, dat is een investering van een 5.3 miljoen. En we menen dat het het beste is om deze twee stappen in een keer te doen zodat we daar weer mee een robuust gemaal hebben in de Morsestraat en een robuuste afvoer richting de zuivering Houtrust. Dat even over mijn toelichting, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel voor deze toelichtende woorden. Zo hebben we toch net wat meer het plaatje. We besluiten natuurlijk op de besluitvormende stukken, maar zo zit in ons achterhoofd toch wat meer, ja, de omgeving dat we dat ook kunnen plaatsen. Een aantal van u heeft al het woord gevraagd. Ik zou als eerste het woord willen geven aan de heer Simon van de Partij voor de Dieren. De heer Simon, u heeft het woord.

De heer Simon: Dankuwel, voorzitter. Nou, ik ben heel tevreden met de toelichting, want ik had inderdaad een vraag over de verschillende leidingen. En dat kwam niet zo heel goed uit de verf in het stuk. Maar als ik het goed begrijp, is er een droogweerleiding, dat wordt een persleiding en regenwater gaat door de grote leiding. En de oude leiding, die blijft gewoon bestaan, dus er wordt gewoon eigenlijk een extra leiding aangelegd. En dat was in principe mijn technische vraag. Dus ik heb verder niks.

De voorzitter: Dankuwel, dat was inderdaad nog een wat technische vraag, maar goed, akkoord. En de heer Kiela van de Partij van de Arbeid, u heeft ook een vraag? De heer Kiela?

De heer Kiela: Ja, ik heb een paar vragen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u.

De heer Kiela: En gezien het feit dat we in deze fase van het BOB-model zitten, zal ik zo veel mogelijk beleidsachtige vragen stellen. Als ik het goed taxeer, is het voornaamste onderdeel van het besluit de 250.000 euro krediet voor het opmaken van een ontwerpaanpak. En daarbij is de vraag, is het dan wel nodig en niet te snel om een voorlopige reservering te doen van acht miljoen? Want als we de ontwerpaanpak hebben, dan is pas in onze optiek duidelijk hoeveel de voorlopige reservering zou moeten belopen. En mogelijk leidt de ontwerpaanpak ook nog tot hele verschillende inzichten, of nieuwe inzichten. En dan wil ik met u ook nog even naar het verleden kijken, want het lijkt wel of er in 2012 toch redelijk foute inschattingen zijn gemaakt. Ook toen was al bekend dat er een leiding van 1906 ongeveer was. Dus ik vraag me af wat er allemaal fout is gegaan destijds. Het lijkt wel of men voor een dubbeltje op de eerste rang heeft willen zitten. En het is begonnen met een functionerende DWA destijds, staat er in het stuk, maar blijkbaar is dat niet gecontinueerd. De vraag is dan, waarom niet? En er lijkt een heleboel fout te zijn gegaan. Dus daar wil ik graag even op ingegaan hebben door de heemraad, hoe hij dat ziet. En die vervuiling die aan de orde komt, is het nou zo dat er sinds 2012 bijzonder veranderingen zijn opgetreden, of is het zo dat toen al de indruk was dat die vervuiling gewoon een structureel element was? En waarom is daar dan niet beter over nagedacht? Tegen die achtergrond is ook mijn vraag van de thans geconstateerde risico's, of dat nou wel voldoende meegenomen wordt in het ontwerpplan. Want als het toen zo rudimentair was qua risico's, dan moeten we dat nu niet meer hebben, zou ik zeggen. En er staat ook in het stuk dat het probleem destijds te complex was. Ja, als het toen al te complex was, hoe gaan we dan om met die gesignaleerde complexiteit in het ontwerpplan? En ik heb sterk de voorkeur om het nu in een keer goed te doen. En ik denk ook dat de heemraad die voorkeur heeft. Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dankuwel meneer Kiela voor uw vragen. Dan is mijn voornemen door te gaan naar met name mevrouw Jans van de AWP. Mevrouw Jans, u heeft het woord.

Mevrouw Jans: Dankuwel, voorzitter. De AWP heeft de neiging om altijd te kijken naar de lichtpunten en naar de toekomst. Een van de lichtpunten die ik vandaag ontdekte, waren twee reclames die ik hoorde. De ene was van, let op, de babydoekjes die je weggooit met het afval, eventueel ook het afvalwater, die zijn allemaal van plastic. Dus heel goed, let op, let op. En de volgende reclame die ik hoorde, was van ja, maar onze babydoekjes, die zijn van papier. Dus het wordt nu een concurrentie-item waar wij als waterschap ons

voordeel mee kunnen doen en vooral bij het Morsegemaal. Ik had bij de voorbereiding van mijn vragen, had ik een korte inleiding gepland om even de essentie van het stuk door te geven, maar gelukkig heeft de heer Egas, hoogheemraad dat al voor zijn rekening genomen. Nogmaals, wij kijken naar de toekomst. Het is inderdaad zo dat er al een forse investering geweest is in 2012, dat nemen we als een gegeven. Maar ons punt is, wat is er veranderd tussen 2012 en nu, wat hebben we geleerd, dus met de informatie, met terugkijken kijk je ook altijd met het oogpunt om te leren. Dus onze concrete vraag is, wat hebben we geleerd? En niet alleen, wat is er gebeurd tussen 2012 en nu, maar waarom is er nu een voorstel voor verbetering en niet al eerder? In die zin, het probleem heeft zich nu voorgedaan, maar had het zich ook eerder kunnen voordoen, of heeft het zich voorgedaan en hoe is er toen op gereageerd? Tot zover de vragen van de Algemene Waterschapspartij. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel voor deze vragen. Mooie vragen waar onze hoogheemraad kan laten zien hoe hij in het spel zit. Het is... Ik wil nu overgaan naar de heer De Keijzer van 50Plus. De heer De Keijzer, u heeft het woord.

De heer De Keijzer: Dankuwel, voorzitter, voordat het stuk kwam, maar ik heb toch nog een paar vragen. Mijn verzoek is een voorlopig investeringsplan vast te stellen ter hoogte van acht miljoen en daarnaast een ontwerp krediet van 250.000 euro voor het SO en het DO maken. Voorzitter, bij mijn weten heb je in eerste instantie bij een plan dat resulteert in een SO en dat als basis dient voor een DO, waarin een en ander wordt uitgewerkt. Op basis daarvan wordt een investeringsplan aangevraagd. Mijn vraag is dan ook, wat is de reden dat hiervan wordt afgeweken en een voorlopig investeringsplan wordt gevraagd? Dan ook een vraag, voorzitter, op welke termijn wordt dat nader voorstel te verwachten van dat definitieve investeringsplan? De tweede vraag die ik heb, is dat daarnaast blijkt dat er ook nog wat onduidelijkheid bestaat over een niet onbelangrijke zaak. De DWA-kelder wordt deels op het terrein van een naastgelegen school aangebracht. In de risicoparaagraaf geeft u aan dat Delfland met het bestuur van deze school nog wel een overeenkomst wil afsluiten omtrent het gebruik en de uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden op dat terrein van de school. Voorzitter, het lijkt mij zeker niet onbelangrijk om dat in eerste instantie uit te zoeken alvorens verder, met het bevoegd gezag, alvorens verder in te gaan en in te stemmen met het geven van een SO. Ik wacht even op uw antwoorden. Dank.

De voorzitter: Dankuwel voor deze vragen. Dan wil ik doorgaan naar de heer Van Heijningen van Bedrijven. De heer Van Heijningen, u heeft het woord.

De heer Van Heijningen: Ja, dank u, voorzitter. Ik vind het een mooi, duidelijk verhaal. Ik werd alleen een beetje op het verkeerde been gezet toen de hoogheemraad praatte over een regenwaterkelder. En volgens mij is in dat gebied nog geen gescheiden afvoer mogelijk. Wordt het gemaal wel zo ingericht dat het in de toekomst wel mogelijk wordt dat daar rekening mee gehouden kan worden?

De voorzitter: Dat was uw vraag?

De heer Van Heijningen: Ja.

De voorzitter: Dankuwel. Mooi afgebakende vraag. Dan ga ik door naar de heer Vissers van Water Natuurlijk. De heer Vissers, u heeft het woord.

De heer Vissers: Voorzitter, dankuwel. Heel veel vragen zijn al gesteld, met name de vragen van de heer Kiela waren ook vragen en twijfels die wij hadden, met de opmerking erbij, inderdaad, dat er in 2012, nog niet zo

heel lang geleden, een renovatie heeft plaatsgevonden die al heel snel niet effectief bleek te zijn. Mevrouw Jans maakte er ook een opmerking over. De urgentie is nog duidelijk. We hebben ook technische vragen gesteld en de beantwoording daarvan heeft ons wel meer informatie gegeven en ook dank voor de toelichting die de heer Egas net gaf. Er is ook een situatie waarbij ook arbeidsomstandigheden volgens ons tamelijk zorgelijk zijn. Als je nu leest hoeveel optredende vervuiling er verwijderd moet worden, het is heel belangrijk dat er iets gebeurt, maar we zijn wel benieuwd naar de beantwoording van de vragen die de heer Kiela heeft gesteld of dit ook inderdaad technisch en qua arbeidsomstandigheden de best uitgewerkte oplossing is, wat we ervan geleerd hebben, hoe het in 2012 is gegaan. En ik voel ook mee met de opmerking of we dan wel nu, dat hebben we in eerdere besprekingsvormen ook al gezegd, nu al een investeringsplan zouden moeten doen, of eerst zouden moeten afwachten wat het ontwerp aan inzichten inlevert en dan, het is helder dat dit noodzakelijk is, maar dan de beste keuze kunnen maken. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel voor deze vragen. Inderdaad wat overlap, maar dat gebeurt. Dan is mijn voornemen naar de heer Hekman van het CDA te gaan. De heer Hekman, u heeft het woord.

De heer Hekman: Dankuwel, voorzitter. Ook dank aan de hoogheemraad voor de heldere toelichting. Ik had nog een paar opmerkingen. En ik moet heel eerlijk zijn, ik ben een Schiedammer en ik kom niet zo heel vaak in Den Haag, dus ik heb via Google Maps ook gewoon gekeken, waar ligt dat nou precies? En dan zie ik ook dat er tussen het gemaal en de Houtrustzuivering op zich een groene strook ligt. En groen in de stad is altijd gevoelig, want dat wil men graag behouden. Het zou maar zo kunnen dat deze groene strook iets mee gedaan moet worden, of in ieder geval gebruikt moet worden, dus ik zou graag willen dat er in een vervolgfase altijd het omgevingsmanagement goed wordt meegenomen. Dan nog een vraag over, ja, het investeringsbedrag. En dan sluit ik aan bij wat vorige sprekers... Ja, de detaillering van de bedragen suggereert enigszins dat er al wel meer bekend is dan alleen maar de initiatiefase. Dus daar zou ik graag nog een reactie op willen hebben. En daaraan gekoppeld, hoe gaan we nou om met dit bedrag wat hier staat? Wordt dit al een volgende keer meegenomen in begrotingen, of is dit slechts echt nog maar een indicatie? Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel. Dan wil ik doorgaan naar de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten, u heeft het woord.

De heer Roeten: Voorzitter, dankuwel. Meneer Egas, bedankt voor de uitgebreide en goede toelichting. Toch hebben we nog wel een paar vragen. Bij de voorbereiding op dit stuk kwam ik een bericht tegen uit 2013. Nou, volgens mij heeft meneer Egas ook daar al aan gerefereerd. En dat bericht ging ook over de afronding van de renovatie die destijds is uitgevoerd. Opvallend vond ik wel in dat bericht dat ook op een bepaald moment en er stond ook een foto bij van de heemraad die de sleutels overhandigde aan Delfluent. Dus op een bepaald moment hebben wij de sleutels overhandigd en misschien ook weer teruggekregen. Daar is even voor mij wat onduidelijkheid. Misschien kan meneer Egas daar nog wat over vertellen. Dus ik heb sterk de indruk dat wij het wel overgedragen hebben, maar op een bepaald moment weer teruggekregen hebben. Misschien nog even aandacht daarvoor, graag. Het voorlopige investeringsplan is al benoemd door collega's De Keijzer en Vissers. Ook wij hebben die vraag van, wanneer komt nou het definitieve investeringsplan? Ontwerpkrediet vinden we wel wat hoog, maar goed, het kan zijn dat het een complex verhaal is wat hoog is ingeschat. De volgende vraag gaat even over de operationele risico's, zoals dat wordt benoemd in het stuk. Waar zitten nou eigenlijk de grootste risico's? Want er kan verschil zijn in risico's, kleintjes, grote, dus waar zitten nou de grootste vraagtekens wat betreft de operationele risico's? Is daar al zicht op? Daarnaast hebben we eventjes de vraag van, in hoeverre hebben die risico's invloed op de haalbaarheid van de plannen? En ook wordt er gerept over mogelijke weerstand vanuit de omgeving, dus ja, we willen hierbij dan aandacht vragen voor ja, een goede

participatie met de omgeving, zodat de omgeving goed wordt meegenomen in de plannen. En dat daar in ieder geval, ja, voldoende aandacht voor is in dit plan. Daarnaast hebben we nog even een positieve opmerking voor wat betreft de samenwerking die is gezocht om dit probleem op te lossen. We hebben gelezen dat er een ja, een samenwerkingsverband is aangegaan met externe deskundigen van gemeentes en waterschap en dergelijke om de problemen in beeld te brengen en op te lossen. Als fractie denken we dat dit een hele goede zet is om zo in dit verhaal een probleem aan te pakken. En dat geeft al aan, denk ik, dat het toch een best complex verhaal was om hier handen en voeten aan te geven. Maar we vinden het een heel waardevol initiatief en ik denk dat we dat moeten koesteren. En mogelijk kunnen we dit dus als een pilot zien om te kijken van, hoe bevalt ons dit nou dat we de samenwerking hebben gezocht met externen. De slotvraag, even kijken. Dan hebben we hier nog de vraag over energieneutraal. Is dat aspect meegenomen in de plannen? En een andere vraag die daarop aansluit, is, hoe zit het met de eventuele klimaat adaptieve maatregelen? Is hiernaar gekeken en hebben we hier onze kansen gepakt? Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel voor deze vragen. Als u echt zo sterk refereert aan een krantenartikel, kan het raadzaam zijn om dat van tevoren even te delen. Dan weten we met elkaar waar we het over hebben en dan kunnen we samen een beeld vormen over wat er wel of niet aan de hand is. De heer De Klerk van de VVD, u heeft, denk ik, als laatste het woord.

De heer De Klerk: Dankuwel, voorzitter. Allereerst dank ook aan de hoogheemraad voor de inleiding. Een deel van onze vragen zijn ook al gesteld door de collega's, dus die ga ik niet herhalen. Maar ik denk dat het nut en de noodzaak van het wijzigen van die situatie of in ieder geval van een aanpassing van het gemaal helder is. Dus in die zin ben ik wel heel benieuwd waar nou, waar de uitwerking heen zou gaan. Wat nog wel een vraag is die in mij rijst en wat ik ook, nou ja, misschien een vraag voor de langere termijn, maar misschien dat de hoogheemraad daar verder over kan uitweiden, is, hoeverre zijn er nog andere gemalen waar de situatie vergelijkbaar is en waar eventueel ook dezelfde risico's optreden, of dezelfde uitdagingen zoals hier? En is daar ook al naar gekeken wat daar eventueel nog de gevolgen zouden zijn om daar aan te passen, of in ieder geval risico-inschatting. En dan eigenlijk als tweede en als laatste een verzoek. Ik had ook een technische vraag daarover gesteld, die is ook beantwoord, maar ik zou wel graag het verzoek doen om in ieder geval in het voorstel aan te geven waar in de begroting dit, voor welk programma dit ter rekening wordt gebracht. Dat staat, bij het volgende agendapunt staat dat wel. En hier moesten we het even navragen. Dus wel het verzoek om dat voortaan wel in het voorstel te zetten, dank u.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor al deze vragen. Ik denk dat we daarmee toch een aardige invulling hebben gegeven aan deze beeldvormende opzet. En het is nu natuurlijk aan onze hoogheemraad om ons mee te nemen bij de beantwoording daarvan, zodat we echt een wat meer compleet beeld hebben voordat we dadelijk de echte volgende, meer besluitvormende ronde in zullen gaan. Maar de heer Egas, u heeft de vragen goed bijgehouden. Deels inderdaad overlap, maar we vertrouwen erop dat u ons volledig gaat antwoorden. U heeft het woord.

De heer Egas: Dankuwel, voorzitter. Ik ga het in ieder geval proberen om ze volledig te beantwoorden. En ik laat graag aan u of de leden van deze commissie of ik ze volledig beantwoord heb.

De voorzitter: U weet dat wij oplettende commissieleden hebben, dus zij zijn ook alert. Maar dank u.

De heer Egas: Daarom. Eventjes het rijtje af. We hebben natuurlijk al heel veel onderzoek gedaan. Dus die bedragen, die totaal, die acht miljoen komt niet zomaar uit de lucht vallen. Er is al heel veel gedaan, er zijn ook heel veel alternatieven bekeken van hoe we dingen kunnen doen. En ik denk dat de SO waar ook naar

gevraagd werd van, dat die voor het gemaal voor een groot deel afgerond is. Met name voor de leiding moeten we nog heel veel doen om te kijken, wat zijn nou de mogelijkheden en wat zijn nou de beste oplossingen. Het is gebruikelijk om inderdaad al een investeringsplan in te dienen op het moment dat we ook een studiekrediet aanvragen. Dus vandaar dat we het op deze manier gedaan hebben. Dus die stappen wel tegelijkertijd doen, want dan weten we in ieder geval waar wij op dit moment aan denken wat de kosten gaan worden voor het geheel. Ja, is er in 2012 wat fout gegaan? Ja, het is altijd makkelijk om achteraf te zeggen nee, we hebben het niet goed gedaan, maar ik denk dat we op basis van de toenmalige kennis en wetenschap een besluit genomen hebben hoe we verder wilden gaan met het gemaal en de leiding die erachter ligt. Misschien nog even om goed aan te geven, het water wat we verzamelen in het gebied Morsestraat stroomt dus naar gemaal, of wordt gebracht naar gemaal Morsestraat en wordt daarvandaan verder gepompt vanuit die kelder. Het is altijd de gedachte geweest dat wij al het water, inclusief het vuil, zoals ik ook in mijn inleiding aangaf, weg zouden kunnen voeren naar de Houtrust. Dat blijkt dus niet te werken. Ja, is dat dan niet goed gegaan? We komen in ieder geval tot de conclusie dat het veel beter zou moeten en dat de oplossingen die toen gekozen zijn, gewoon wel storingen met zich mee kunnen brengen. En een pomp die buiten zijn debiet draait, levert gewoon een risico op voor verhoogde slijtage. Dus dat zijn wel keuzes die we met elkaar toen gemaakt hebben, waarvan we achteraf en eigenlijk al heel snel daarna konden zeggen, het werkt niet zoals wij met elkaar gedacht hadden. We hebben toen ook aangegeven van, we moeten dat oppakken en we moeten dat gaan verbeteren. Maar dat was dus best complex. En daar hebben we dus ook best een tijdje over gedaan en misschien ook wel wat voor ons uitgeschoven. Maar in ieder geval hebben we vorig jaar ook gezegd, we gaan dit in een breder verband aanpakken en dat is dus inderdaad met Delfluent, maar dat is ook met andere waterschappen en deskundigen om te kijken, hoe kunnen we dit nou echt goed aanpakken? De risico's die wij aangeven, die zijn er. Het was toen complex, het is nog steeds complex, de probleemstelling die we hier hebben, maar het is ook wel een heel groot gemaal wat we hier hebben staan. Het is echt het grootste gemaal wat we binnen ons gebied hebben staan. En wat ik ook op het kaartje aangaf, voor een heel groot gebied van Den Haag. Dus dat zijn wel de stappen die we gezet hebben. En ja, mijn streven is echt en dat, ja, het blijkt dat meneer Kiela dat ook verwacht van me, dat we het nu in een keer goed doen. Dus dat is ook echt waarom we wel de tijd genomen hebben om dit plan al heel ver uit te werken en echt wel naar verschillende mogelijkheden te kijken. Mevrouw Jans, ja, ik hoop dat we überhaupt geen doekjes meer in het toilet gaan gooien en dat zou een hele hoop vervuiling voorkomen. Echter, de vervuiling die we op Morsestraat zien, is echt niet alleen afkomstig van de doekjes die erin zitten, maar het is een veel grotere vervuiling. Er zit gewoon heel veel modder, troep en zand ook in dat wat in de kelder achterblijft. Dus het is wel heel veel wat we daaruit moeten halen. Ik geloof dat we de laatste keer 75 ton aan vuil uit de kelder gehaald hebben. Dus dat is nogal wat. Dus ja, we hebben echt er wel van geleerd en dat proberen we nu ook in praktijk te brengen door daar de maatregelen op te nemen die dat wel kunnen voorkomen. Nou, ik heb denk ik al even aangegeven waarom we nu een voorlopig krediet willen hebben voor die studie, maar we willen in ieder geval dat plan vast meenemen zodat we wel weten dat er geld beschikbaar is als we het moeten gaan doen. Maar uiteindelijk gaan we nog een investeringskrediet aanvragen en dat investeringskrediet is op basis van de uiteindelijke studies die we gedaan hebben en de uitwerking van de plannen die er liggen. Dan de vraag of we het regenwater gaan scheiden. Ja, ik heb het misschien wat verwarrend af en toe gezegd, droogweerafvoer en regenwater. Er is toentertijd voor gekozen om dat in één kelder te doen. We gaan dat dadelijk splitsen over twee kelders. Maar dan is het niet echt een splitsing dat we zeggen van, we hebben een droogweerkelder en een regenwaterkelder, het stroomt erin en als er gewoon teveel instroomt, stroomt het naar die regenwaterkelder. En u heeft gezien dat het ook een oud deel is van Den Haag wat aangesloten is. Dus ja, wij zouden het heel graag willen dat we hemelwater zouden scheiden van het rioolwater, maar dat is echt morgen niet gebeurd in dat gebied. Dus het zal een combinatie van de twee blijven. Alleen de toekomstige droogweerkelder, dat is dus eigenlijk de aanvoer die we constant hebben. En op het moment dat er meer

komt, dan is er een overstort naar de regenwaterkelder en daarvandaan gaan die grote pompen het via de oude leiding afvoeren. We gaan dus echt ook twee leidingen neerleggen. We hebben dadelijk de droogweerleiding die altijd gebruikt gaat worden en die regenwaterleiding die alleen maar noodzakelijk is als we een grote hoeveelheid water in de kelder hebben staan. 2012 een renovatie... Ja en dan is het altijd heel pijnlijk, tenminste, vind ik het heel pijnlijk om dan al heel snel te constateren dat het toch niet gefunctioneerd heeft zoals we gedacht hadden en zoals we gehoopt hadden. En zeker die arbeidsomstandigheden, ja, dat heeft te maken met het reinigen en het schoonmaken van die kelder. En zoals ik daarnet al aangaf, was de verwachting juist dat de kelder niet zo zou vervuilen dat we al dat vuil netjes met de pompen af zouden voeren naar Houtrust. En dat gebeurt dus niet. En dat is gewoon even heel lastig in dat kader. En daardoor is er gewoon veel meer werk nodig om die kelder schoon te maken. Dat is met name de arbeidsomstandigheden. En dat is misschien ook voortschrijdend inzicht dat we ons realiseren dat we daar veel meer aandacht voor moeten hebben en echt hele andere voorzieningen moeten gaan treffen om dat goed te doen. Dan de groenstroken en het omgevingsmanagement, ja, dat is ook een belangrijk punt. En dus eventjes, als we nog naar die leiding kijken, ik gaf op de tekening, gaven we ook al aan dat we echt naar een groot gebied kijken waar we die persleiding neer zouden kunnen leggen. En dat heeft ook alles te maken van, gaan we hem in het verversingskanaal aanleggen, gaan we hem in de groenzone aanleggen, of gaan we hem op een ander gebied aanleggen? Dat is echt nog het stukje wat we moeten onderzoeken en waar met name ook nog even die studie naar gedaan moet worden van, wat is nou de meest optimale oplossing? Optimaal voor de omgeving, maar ook natuurlijk kostentechnisch. Dan de... O ja, de afronding van 2013, dat we dat netjes overdroegen en de sleutel gaven. Het is nog steeds zo, dat wat ik al aangaf, het gemaal is van Delfland. En trouwens alle leidingen en zuiveringen blijven, zijn ook van Delfland. En wij dachten toen dat wij keurig netjes dat over konden dragen aan Delfluent. Dat bleek echter niet zo te zijn. Delfluent doet wel de service en het onderhoud voor ons, alleen het is, in opdracht van Delfland wordt dat gedaan door Delfluent, maar wij krijgen wel de rekening ervoor en het zit niet in de PPS-constructie. In dat kader. Dan de operationele risico's. Ja, het grootste risico wat we op dit moment lopen, is dat we daar een storing krijgen op het gemaal waardoor we gewoon het water, het rioolwater niet af kunnen voeren richting de zuivering. Dat is op dit moment gewoon een heel reëel risico wat we hebben. En dat staat ook in onze risicoanalyses die we altijd doen, waar ook staat dat we hier gewoon hoog risico lopen. Hoog vanwege een aantal redenen. Een is dat de kans dat er een storing optreedt, heel reëel is. En twee dat het een heel groot gebied is wat we afvoeren, dus het effect is er ook heel groot van. Dan de omgevingsparticipatie. We willen die droogweerkelder eigenlijk, of de droogweerafvoer die we daar hebben liggen, die ligt op ons eigen gebied. Alleen we hebben ruimte van de school nodig om onze werkzaamheden uit te kunnen voeren en om er ook goed bij te kunnen. Dus dat is met name waar we het overleg met de school moeten hebben en met de omwonenden. Dat is trouwens wat we nu ook al jaarlijks doen als we schoon gaan maken, want dat geeft natuurlijk ook wel wat overlast. Dus u begrijpt, als we daar zo'n kelder openzetten om die te gaan reinigen, dat er ook de nodige geur naar buiten komt en die komt ook weer naar de school en naar de omgeving toe. Maar daar zullen we goed in gesprek moeten. En ik kan ook het beste aangeven dat die gesprekken al plaatsgevonden hebben, in ieder geval die verkennende gesprekken, van dit is wat we willen, wat is er mogelijk, wat is er niet mogelijk? En dus dat loopt echt wel. Dan de Energieneutraal en klimaatmaatregelen, ja, zoals bij alle plannen die we nu uitwerken, houden we rekening met onze eigen doelstellingen op het gebied van energieneutraliteit, dus we zullen kijken naar energiezuinige pompen. We zullen kijken om zoveel mogelijk materiaal te hergebruiken en rekening te houden met de klimaatinvloeden tijdens de bouw, maar ook daarna. En dan nog eventjes de samenwerking met de externe deskundigen, nou, we hebben ook met name bij dit project gemeend van, dit moeten we niet meer zelf willen doen, hier moeten we echt goed in onze omgeving kijken van wie ons allemaal kunnen adviseren. Dus dat zijn echt de specialisten op het gebied geweest, dat zijn de specialisten ook van onszelf geweest, dat wil ik ook wel benadrukken, maar dat is ook met gemeentes om te kijken naar de riolering, dus

ook de gemeente Den Haag, maar zeker ook onze collega's waterschappen, hoe dat speelt. En ja, dit is zo'n uniek gemaal dat de vraag van, hebben we nog dezelfde risico's bij ander gemalen, ik moet zeggen nee, dit is echt een uniek gemaal waar we ook hele specifieke problemen hebben om dat te doen. En ja, dit zal, in het programma van de waterketen wordt dit verwerkt in de investeringen en de kosten daarvan. Dus ik hoop dat ik daarmee de vragen beantwoord heb.

De voorzitter: Juist. Dankuwel voor de beantwoording van deze vragen. Wellicht dat iemand zijn vraag nog niet helemaal goed gehoord heeft, of antwoord heeft gehoord, dan kan dat ter interruptie nog even aangegeven worden. Ik krijg in ieder geval het beeld van een heel groot gemaal, dat ook al best wel oud is en wat eigenlijk het water maar over een klein stukje hoeft te transporteren. En ik krijg ook het beeld dat de Houtrust eigenlijk jonger is, dus wellicht dat dat gemaal vroeger een groter bereik had dan tegenwoordig, in ieder geval minder ver hoeft te dragen. Ik zie intussen geen handjes meer naar boven komen. Dus dan wil ik doorgaan naar de echte tweede ronde. En dat is de tweede ronde voor de oordeelsvorming. Maar wellicht dat er mensen zijn die hun gedachte of hun oordeel met ons willen delen, dat we langzaam toe kunnen gaan om een advies te formuleren naar de VV. En ik ben ervan overtuigd dat er sommigen van u nog wel het woord wensen om iets te zeggen voordat wij tot besluitvorming richting de VV. En ja, ik zie inderdaad de handjes verschijnen, heel fijn. Ik denk... Ik geloof dat ik het eerste handje zag van de heer Simon van de Partij voor de Dieren. De heer Simon, u heeft het woord.

De heer Simon: Ja, dankjewel, Leon. Ik dacht, ik ga snel mijn eerste plek opeisen. In ieder geval bedank ik de hoogheemraad voor de beantwoording van de vragen. Mijn beeldvorming, om het maar zo te zeggen, was al door de introductie al helemaal klaar. Ik zal ook adviseren om dit inderdaad als hamerstuk neer te zetten. En nou even terugkomen, beeldvorming betekent wel dat je nog technische vragen mag stellen, want dat is vooral een beeld krijgen van waar je het over hebt, dus dat is altijd een beetje tricky. En in dit geval, voor mij was het van, als het niet gemotiveerd is waarom je nieuwe leidingen moet aanleggen, ja, dan is het een slecht besluit. Maar goed, dat is dan ook weer een politiek oordeel. Dus in dit geval, mijn advies als hamerstuk, dus... Alleen inderdaad dat stuk over de leidingen, hoe dat zit, de droogweeraanvoer, dat dat inherent verbonden is aan het ontwerp van de pompen, dat het daardoor moet aangelegd worden, dat maakt de beargumentatie van dit stuk een stuk beter.

De voorzitter: Nou, dankuwel. En wellicht dat de heer Egas daar nog een paar woorden over kan zeggen dat u helemaal volmondig ja kunt zeggen. Maar voordat we daartoe gaan besluiten, eerst even het woord aan wat andere mensen en de heer Kiela van de Partij van de Arbeid. De heer Kiela, u heeft het woord.

De heer Kiela: Dankuwel, voorzitter. En de hoogheemraad dank voor zijn duidelijke antwoorden. Ja, het leereffect, dat delen we met z'n allen. Dat is toch dat we nu extra zorgvuldig moeten zijn en heel goed moeten opletten bij deze complexiteit. Ik vertrouw erop dat dat ook zal gebeuren bij de planning en het ontwerpen. En ook het betrekken van extra expertise zoals de heemraad heeft gezegd, stelt mij wel gerust. De urgentie van het geheel is ook evident. Daarom ben ik geneigd om te zeggen van, laten we het zo snel mogelijk door de verenigde vergadering leiden en als hamerstuk doorgeleiden.

De voorzitter: Dankuwel voor deze woorden. Wellicht overigens dat de heer Egas straks ook nog kan zeggen of dit gemaal ook was getroffen door de stroomstoring. Even kijken hoe dat zit. Maar, mevrouw Jans van de AWP. Mevrouw Jans, u heeft het woord.

Mevrouw Jans: Dankuwel, voorzitter. De Algemene Waterschapspartij ziet dus, zoals ik al zei in de eerste ronde, de lichtpunten. Wij zijn ook op zoek naar lichtpunten, daar heb ik gevraagd van goh, wat hebben we

geleerd? Ik heb de hoogheerraad horen zeggen van ja, we hebben ervan geleerd, want we hebben de maatregelen aangepast. Ja, we hebben ook, wellicht is het besef van de arbeidsomstandigheden, is ook onderwerp van het voortschrijdend inzicht. Dus dat is even reflecterend op ja, het eerste onderdeel van de BOB-systematiek. Nu bij de oordeelsvorming, we zijn ervan overtuigd dat de kwestie urgent is, dat het ook aangepakt moet worden. Wij zijn nog benieuwd naar het aspect leren van de opgedane ervaring, dus we wachten even het antwoord van de hoogheerraad af. Dank u.

De voorzitter: Dankuwel, toch nog een mooie openstaande vraag. Ik ga door naar de heer Vissers van Water Natuurlijk. De heer Vissers, u heeft het woord.

De heer Vissers: Dankuwel, voorzitter. Ook wat ons betreft is de urgentie helder, dank voor de beantwoording ook. Ik denk dat het ook verstandig is die investeringen al wel vast te doen. Naar aanleiding van de opmerkingen over de foto's en de eerdere sleuteloverdracht heb ik de tijd ook nog even gebruikt om ook nog even te zoeken naar de berichtgeving daarover. En ik zou in elk geval bij het betrekken van de externe deskundigen en experts goed nadenken en kijken naar degenen die ons in 2012 geadviseerd hebben. Ik zie daar een redelijke batterij aan externe deskundigheid bij die toen in elk geval niet het optimale resultaat opgeleverd hebben, dus ik zou de hoogheerraad aanraden om wel extra kritisch te kijken naar degenen die in 2012 misschien ook bijgedragen hebben aan het advies dat toen leidde, of het ontwerp dat toen leidde tot dat we het er nu, zo'n zeven jaar later, weer over hebben. Maar we hebben er vertrouwen in dat het, de inzet zoals de heer Kiela ook zei en wat de heer Egas bevestigd heeft, dat we het nu in een keer goed doen op basis van het juiste deskundige advies en ontwerp. En dan kan dat wat ons betreft ook een hamerstuk zijn.

De voorzitter: Kijk eens aan. Dankuwel, de heer Vissers, voor deze inbreng. Scherp en kritisch, zo mag ik het horen. Ik ga door naar de heer Van Winden van Ongebouwd. De heer Van Winden, u heeft het woord.

De heer Van Winden: Meneer de voorzitter, dankuwel. Ja, we zijn aan de oordeelsvorming toegekomen. Beeldvorming is in mijn ogen goed aan voldoen, dat weet het stuk al. Wij als fractie hebben ook duurzaamheid in ons beeld, maar bij ons is duurzaamheid ook iets neerzetten wat lang meegaat en niet na acht jaar alweer vervangen wordt. Dat hebben we al een keer eerder gedaan bij de afrit Buitenpolder, het poldergemaal. We doen het nu weer bij een rioolgemaal. Dat er iets moet gebeuren, is duidelijk, want dit functioneert niet. En de arbeidsomstandigheden zijn als zodanig dat het ook niet echt aantrekkelijk is om daarin te werken. Wij willen graag dat duurzaamheid wordt uitgesproken in Delfland in de vorm van, we gaan nu een gemaal neerzetten wat twintig jaar of langer meegaat. Kunnen we die toezegging krijgen? Als het dat is, dan gaan wij gewoon mee als hamerstuk. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel de heer Van Winden voor deze heldere oproep. Dan ga ik door naar de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten, u heeft het woord.

De heer Roeten: Voorzitter, dankuwel. Ik wil de heer Egas bedanken voor de antwoorden en de heldere uitleg erbij. Ja, we zitten nu in het oordeelsvormende deel. Ja, we krijgen volgens mij nog een soort schetsontwerp, of die is al afgerond, begreep ik, dus vroeg ik me even af van, zitten daar nog dingen in die verrassend zijn of niet? We hebben ook helder en scherp dat het een urgent verhaal is, dus wij zijn van mening als fractie ChristenUnie-SGP dat we, ja, wat dat betreft voortvarend aan de slag moeten gaan. We hebben een beeld gekregen dat er een zorgvuldig proces wordt doorlopen. In contact met de omgeving lijkt me ook een belangrijk item, om dat in dit geval ook goed vorm te geven. Arbeidsomstandigheden zijn genoemd. Nou, ik hoop dat we nog op een bepaald moment toch iets langs krijgen van een ontwerp- en uitvoeringskrediet. Ik heb daar nog geen toezegging over gehoord. Ja, wat mij betreft in principe de goede richting. Het was

complex, zei meneer Egas en het is complex, dus wat dat betreft denk ik dat we hier goed de vinger aan de pols moeten houden om te voorkomen dat we weer een keer een uitglijder maken. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel voor deze inbreng. Nou, als ik het zo zijn er toch nog wel wat noten te kraken, wat informatie nodig door deze of gene, maar over het algemeen ook wel best wel positief. Maar de heer Egas, om ons allen te overtuigen, u heeft het woord.

De heer Egas: Ja, dankuwel, voorzitter. En dankuwel allemaal voor de inbreng en de vragen die gesteld zijn. Ik ga ze weer eventjes, probeer ik ze allemaal weer aan te pakken. De droogweerafvoer, de persleiding die we daarvoor willen hebben, we willen een kleinere persleiding, een kleinere leiding hebben die bestand is tegen hogere druk, zodat we dat gewoon beter af kunnen voeren en ook het water, minder vervuiling daardoor krijgen. Want dat is een ander effect van een hogere druk, een hogere doorstroomsnelheid, dat er minder vervuiling is. Dus dat is in ieder geval wat we willen doen, wat het doel is van die kleinere persleidingen, om die aan te leggen. De vraag was even, is Morsestraat ook getroffen door de stroomstoring? Ja, dat is het weldegelijk. En mede dankzij de grote kelders die we daar hebben, hebben we het daar allemaal kunnen bufferen, al het water wat uit het gebied kwam, dus daar hebben we geen overstort gehad. De leerpunten dan eventjes, waar ook naar gevraagd werd, is van ja, we hebben er best een hoop van geleerd. Was het alleen al maar dat we zeggen, een lage stroomsnelheid, aanstroomsnelheid van het water wat we dus hadden met de grote pompen en met de grote leiding, ja, dat geeft toch vervuiling. Dat geeft vervuiling in de leiding en dat was nu bijvoorbeeld dat we daarmee die kelder niet schoon konden houden. We hebben toentertijd gekozen en misschien wel op financiële gronden, maar dat is altijd wat lastig te oordelen, om de huidige, om de toen bestaande leiding te handhaven. Nou, dat is niet altijd de beste oplossing. Dus soms moet je wel rigoureuze maatregelen nemen en dat is het aanleggen van die nieuwe persleiding wat we op dit moment willen doen. Ja, de externe deskundigen en terugblikken op de deskundigen die er in 2012 bij betrokken waren bij de renovatie, dat zullen we zeker meenemen. Want al was het alleen maar belangrijk om daar ook weer van te leren, maar we weten in ieder geval dat we het zo niet meer moeten doen, zoals we het toen gedaan hebben, dus dat we dat wel in de toekomst, al die risico's in beeld brengen en dat we daar verder mee kunnen gaan. De toezegging of we het in ieder geval zo veel mogelijk hergebruiken, het grootste gedeelte van het gemaal gaan we gewoon hergebruiken. Zoals de pompen die er nu staan, blijven we gewoon gebruiken en die kunnen op een natweersituatie heel goed werken, want dan hebben we een hoop water te verpompen. Dus het gemaal zelf gaan we niet aanpassen. We gaan er extra pompen bijzetten die in de droogweersituatie functioneren en we gaan de bestaande kelder, gaan we weer in gebruik nemen voor het droogweerafvoer. We maken een schetsontwerp en wat ik al eerder aangaf, op het moment dat dat allemaal afgerond is en we komen bij een investeringskrediet, dan komen we vanzelf weer bij u terug. Maar er is dus echt wel de nodige urgentie om dit te doen. Ik ben het met iedereen eens dat de arbeidsomstandigheden gewoon heel belangrijk zijn en wij moeten als Delfland zeker het goede voorbeeld geven dat we dat meenemen in al onze ontwerpen. En ja, maar dat probeer ik altijd al, om u mee te nemen in al onze stappen die we doen en alle vorderingen die we maken. Dus de toezegging om een vinger aan de pols te houden, dat wil ik heel graag doen. Dat u de vinger aan de pols kunt houden, want wij blijven u informeren over de stappen die we doen en welke oplossingen we aan gaan dragen en hoe we dat gaan uitwerken en hoe de planning daaraan vastzit. Dat als beantwoording van de tweede ronde, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel, meneer de hoogheemraad. Nou, dan is het nu aan ons om te gaan bepalen welke kant ons besluit, of ons advies gaat richting de VV. En als ik zo rondkijk, ik denk dat de meeste vragen ook wel beantwoord zijn. Ik zie een... Nee, ik zie geen handjes meer. Ik heb het... Ja, ik zie wel een handje. Meneer De Keijzer van 50Plus, u heeft nog een laatste aanvulling? De heer De Keijzer, u moet even unmuten.

De heer De Keijzer: Heb ik gedaan. Nee, ik heb geen aanvulling. Ik had in de tweede instantie nog een dankwoord willen spreken richting de hoogheemraad voor zijn beantwoording van zijn vragen. En ik had willen zeggen dat 50Plus akkoord gaat met het stuk als hamerstuk te behandelen.

De voorzitter: Oké, dus wel nog een aanvulling op het hamerstuk.

De heer De Keijzer: Ja, precies. Exact.

De voorzitter: Ik... De heer Van Winden, heeft u een soortgelijke... Nu hoeft niet iedereen te gaan zeggen dat het een hamerstuk zal zijn. Ik heb het beeld langzamerhand dat de meesten van ons wel genegen zijn om dit als hamerstuk door te geleiden naar de VV en dan natuurlijk met een positief advies.

De heer Van Winden: Meneer de voorzitter, mag ik heel even interromperen?

De voorzitter: .. niet mee kan instemmen, degene die daar niet mee kan instemmen, dat die nog even het woord vraagt. En ik zie een handje van de heer Van Winden van Ongebouwd. De heer Van Winden, u heeft het woord.

De heer Van Winden: Meneer de voorzitter, dankuwel. Ik zou toch graag een antwoord krijgen van de hoogheemraad over hoe lang hij denkt dat deze renovatie meegaat nadat wij deze investering hebben goedgekeurd. Met andere woorden, zijn we nu voor de komende twintig jaar gedekt? Want ik heb het idee dat dat niet echt beantwoord is in zijn beantwoording.

De voorzitter: Dankuwel. Nou, bij dezen dan nog een nagekomen vraag. De heer Egas, u kunt ons vast daar een antwoord op geven.

De heer Egas: Ja, daar wil ik best een antwoord op geven. Wij hanteren binnen het waterschap op technische installaties een afschrijvingsperiode van vijftien jaar. Dus ik ga daar niet de garantie voor geven dat de mechanische componenten langer meegaan dan vijftien jaar, maar in ieder geval voor de constructie durf ik best te zeggen dat die twintig jaar of langer meegaat. Dus dat even als antwoord. Ik, ja, kan voor die technische onderdelen, die hebben nu eenmaal slijtage, dus daar ga ik niet een uitspraak voor doen dat dat langer is dan twintig jaar. Maar het ontwerp zoals we het nu neerzetten, is echt robuust en toekomstbestendig.

De heer Van Winden: Dankuwel.

De voorzitter: Nou, dankuwel. Een volledig antwoord, bijna in lijn met het gevraagde. Dan ga ik opnieuw even rondkijken. En ik had het gevoel dat de meesten van u genegen waren om dit met een positief advies door te geleiden naar de VV. Ik zie ook al wat handjes en wat duimpjes omhoog gaan. Mag ik dan concluderen dat wij dit als positief hamerstuk naar de VV geleiden? Als u het er daar niet mee eens bent, wil ik graag een handje van u hebben. Dat zie ik niet. Nou, dan denk ik dat het de complimenten wel waard zijn aan de hoogheemraad die ons daarin heeft meegenomen. Dankuwel daarvoor. We zien u heel binnenkort wel weer terug daarvoor, want dan komt het echte investeringsbesluit natuurlijk. En misschien nog wel een vraag, ik weet niet of dat mogelijk is in deze commissie, om ook eens een keer ter plaatse te gaan kijken, want dat moet dus wel een enorm gemaal zijn. Voor op dit moment wil ik voorstellen om de vergadering even te schorsen voor een korte pauze. Het is als ik het goed heb één minuut over negen. Dan stel ik voor dat we tien over negen, is dat akkoord, tien over negen, ja, tien over negen, dat we dan weer verdergaan. En dan is aan de orde het

volgende punt, dat is het investeringsplan voor de biogasveiligheid en de waterketen. En tot die tijd schors ik even de vergadering. Tot zo meteen.

b.2 Investeringsplannen instandhoudingsprojecten en biogasveiligheid waterketen

De voorzitter: Beste mensen, het is ruim tien over negen. En het is mijn voornemen om weer door te gaan met deze vergadering. De derde zoomvergadering intussen van de Commissie Waterveiligheid en Waterketen. En aan de orde hebben we b02, dat is het tweede investeringsplan voor instandhoudingsprojecten voor de zuiveringstechnische werken en de biogasveiligheid. Een onderwerp wat een grote investering was, in ieder geval heel veel budget raakt, budget dat vervalt, budget dat daarvoor in de plaats komt en wat best wel wat bij speelt. En het lijkt me verstandig dat we nog eerst even het woord geven aan onze hoogheemraad om daar wat inleidende woorden over te geven. En ik vertrouw erop dat u allen daarvoor klaar bent. De heer Egas, ik stel voor dat je nog even wat inleidende woorden geeft.

De heer Egas: Ja, heel graag, voorzitter, dankuwel. Voor u ligt een investeringsplan voor de instandhoudingsinvesteringen voor de Groote Lucht, de Nieuwe Waterweg en het afvalwatertransportsysteem in dat gebied en het opvoeren van het vergroten van de veiligheid op de biogasinstallatie. We hebben de plannen nu in samenhang gebracht naar aanleiding van de masterplannen die we gemaakt hebben en waar we ook u in meegenomen hebben voor de status van de Groote Lucht en die Nieuwe Waterweg, van wat we allemaal moeten doen om in ieder geval te kunnen blijven functioneren tot 2027-2028. En dat is het moment dat we of de renovatie afgerond willen hebben, of de nieuwbouw afgerond willen hebben. Maar in die tussentijd moeten we wel zorgen dat onze waterzuiveringen goed blijven functioneren. Zoals we ook aangegeven hebben, de Nieuwe Waterweg, daar zijn het de investeringen die we daar willen doen, die zijn echt voor een blijvend karakter. Dat is dus echt de periode 2035-2040 dat de Nieuwe Waterweg ook met deze investeringen kan blijven functioneren. Datzelfde geldt voor de afvalwatertransportsystemen. Maar voor de Groote Lucht zijn het met name de investeringen die we moeten doen zodat we tot het moment van wat ik net aangaf, de renovatie hebben afgerond of de nieuwbouw, wel op een veilige en verantwoorde manier kunnen blijven werken. We hebben daarbij alle projecten zo veel mogelijk in een onderlinge samenhang samengebracht. En dat is ook de reden dat we gezegd hebben van, het oude krediet wat er stond wat we in 2018 hebben, is goedgekeurd om te doen, om dat niet te gaan gebruiken en dat met name nu naar de toekomst toe te schuiven. En dat zijn wel plannen die we ook hier heel snel op moeten pakken, want u zult begrijpen dat we niet voor niks in 2018 al een aantal investeringen hadden willen doen. Die hebben we vooruit geschoven om het op een goede samenhang te kunnen doen. Kijken we naar de biogasveiligheid, dan wil ik daar nog even benadrukken dat we hier praten over biogasinstallatie en dus niet over de groengasinstallatie die een paar jaar geleden in gebruik is genomen, maar echt over het biogas. Dus het vergisten van het slib wat we zowel op de Nieuwe Waterweg als op de Groote Lucht doen. En daar is met de veiligheidsaudits die we hebben laten uitvoeren door externe organisaties, geconstateerd dat we daar een aantal maatregelen moesten nemen en moeten gaan nemen. En die we moesten nemen, die hebben we ook al vorig jaar uitgevoerd. En dat is zowel procesmatig als in de installaties geweest. Maar we weten dat we nog veel meer maatregelen moesten nemen om het echt structureel op een hoger niveau te krijgen. En dat zijn de maatregelen die we hier hebben opgenomen. En daarbij merk ik ook graag op dat we op dit moment met een proef bezig zijn om het slib wat vrijkomt op de Nieuwe Waterweg, om dat te gaan vergisten op de Groote Lucht. Dat betekent dat we minder investeringen hoeven te doen in die biogasveiligheid op de Nieuwe Waterweg, of eigenlijk niet daar, maar alleen op de Groote Lucht. En dat heeft ook een ander voordeel en dat is namelijk dat de groengasproductie omhoog zal gaan op de Groote Lucht. Daar zijn we met een proef bezig. En we hebben in ieder geval gemeend om die proef voort te zetten, maar in het voorstel dat voorligt, er even

vanuit te gaan dat we die investeringen wel op de Nieuwe Waterweg moeten doen, want ik kom liever bij u met de mededeling dat het wat lager wordt in kosten dan dat het wat hoger wordt. Dus dat eigenlijk eventjes als inleiding ervoor. En de tweede stap is wel dat we voor de organisatie heel wat vragen om al deze projecten uit te voeren. Daar hebben we ook echt een team op de waterketen nu staan. En ja, die moeten hier gewoon heel voortvarend en hard aan het werk om al deze plannen uit te voeren naast alle andere plannen die we nog hebben. Dus ook hier moeten we echt wel stappen gaan zetten en is er ook behoorlijk wat urgentie om op een veilige manier het water te kunnen blijven zuiveren en het groen gas c.q. biogas op te kunnen wekken. Dat even als inleiding ervoor, voorzitter. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel, meneer de hoogheemraad. Dank voor deze inleiding. Goed ook dat u nog even een herinnering roept, de strategische verkenning over al onze waterzuiveringen die wij langs hebben zien komen. Nou ja, daar zijn we best wel van geschrokken destijds, had grote impact. Maar goed om dat als basis te nemen. En inderdaad denk ik dat er een flink beslag wordt gedaan op onze ambtelijke organisatie. Goed, dat is niet aan mij. Het is aan deze commissie om u nu scherp te bevragen, om in deze eerste beeldvormende ronde nog de laatste puntjes op de i te zetten. Er zijn natuurlijk ook wel wat technische vragen geweest, maar ik weet zeker dat er nog wat goede, scherpe, gerichte en allerlei vragen aan u zijn. En ik zie als eerste een handje naar boven komen van de heer De Haan van de Algemene Waterschapspartij. De heer De Haan, aan u de eer om de aftrap te doen in deze eerste beeldvormende ronde.

De heer De Haan: Dankuwel, voorzitter. Ik dank de heer Egas voor zijn inleiding, want dat geeft gelijk antwoord op een vraag die ik had willen stellen, van wat is er veranderd tussen november 2018 en 2019 wat betreft de benadering van dit probleem. Maar uiteindelijk blijft het toch nog wel... Nou, ik moet eigenlijk eerst even een compliment geven voor het voorstel, het is een helder verhaal. Alleen is er één punt en dat is van dat project... Projecten die de uitvoering beïnvloeden, ik citeer letterlijk, zijn onder meer schoon. En dan volgen nog wat andere dingen. De vraag is, die wij beantwoord willen krijgen, is van, hoe verhoudt het zich met deze investeringsplannen, dus het project S.C.H.O.O.N. met deze investeringsplannen? We vinden het iets te summier. Dank u.

De voorzitter: Dankuwel voor deze eerste vragen. Dan wil ik nu als volgende de heer De Klerk van de VVD het woord geven. De heer De Klerk, u heeft het woord. De heer De Klerk, wellicht dat u zichzelf kunt unmuten?

De heer De Klerk: Ik moet nog steeds even wennen, geloof ik, dat we weer aan het vergaderen zijn. Nee, ik had... Mijn voornaamste vraag eigenlijk bij dit stuk was, er wordt nu een deel omgekat naar een ander investeringsplan. Ik was vooral benieuwd, dat kon ik niet uit uw stuk opmaken, wat de gemaakte kosten voor de eerdere trajecten zijn en hoe hoog die zijn. Dat lees ik hier niet in terug, daar was ik wel benieuwd naar. En ik hoorde de heer De Haan lof geven over de kwaliteit van het stuk. Dat is zeker zo. Ik zou nog wel even aandacht willen vragen voor de breed gesteunde motie Klare Taal. Want ik zie, het is natuurlijk een technisch onderwerp, er zijn alleen sommige passages waarvan ik me afvraag of nou ja, inwoners van Delfland die buiten deze commissie werkzaam zijn, dat ook kunnen begrijpen. Als ik een voorbeeld mag geven "het vervangen van de effluent pompen op NWA is breder opgepakt, waarbij het effluent gemaal redundant wordt gemaakt en wordt geïntegreerd met de geplande ozon installatie voor de collectieve zuivering". Ik snap wat er staat, maar dat heeft meer te maken volgens mij met het feit dat ik nu al anderhalf jaar in de VV zit. Volgens mij kan dat net even wat toegankelijker worden opgeschreven volgende keer. Dus graag nog mijn aandacht daarvoor dat het breder begrijpbaar is dan alleen voor de VV-leden. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel. Ik kan beamen dat lid zijn van de VV heel goed is voor uw parate woordenschat. Maar dat terzijde. Ik zou het woord willen geven aan de heer Van der Ree van 50Plus. De heer Van der Ree, u heeft het woord.

De heer Van der Ree: Ja, dankuwel, voorzitter. Het eerste wat ik wil opmerken, is dat het investeringsplan uit 2008 wordt vervangen en dat wordt nu een nieuw investeringsplan. Maar binnenkort is ook besluitvorming te verwachten over de Groote Lucht, of we die gaan renoveren of dat we die gaan vervangen en verplaatsen naar een naastgelegen terrein. Is het niet beter om zeg maar de huidige besluitvorming over het voorliggende stuk wat te vertragen tot er zeg maar duidelijk is wat er nu gaat gebeuren met de Grote Lucht, of we die gaan renoveren of die gaan verplaatsen en vervangen? Ik denk dat dat voor de investeringen wel handig is om te weten van, ga je je bestaande, dat aanpakken, of moet je het zeg maar echt minimaliseren en wachten tot zeg maar de verplaatsing van het gehele gebeuren plaatsvindt? Verder worden er nogal wat risico's vermeld en is het niet gewenst om die wat uitgebreider eerst in kaart te brengen? Er was ook nog geen schetsontwerp. Is het niet logisch om dat schetsontwerp eerst te hebben, zodat beter begroot kan worden wat de kosten ervan zijn? Nu wordt zeg maar de vinger in de lucht gestoken en dan wordt een bedrag genoemd, maar een schetsontwerp is niet daaronder aanwezig. Dan zijn er nog de raakvlakken met andere projecten, S.C.H.O.O.N. werd net al genoemd, wat is daar de invloed van, van deze projecten, op dit project? Kortom, gaan we niet wat overhaast te werk en is het niet beter om met name te weten, wat gaan we straks met de Groote Lucht doen, om zeg maar geen overbodige investeringen te laten plaatsvinden? Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel. Ik lees erin ook een verzoek om een heldere tijdslijn. Ik geef nu het woord aan de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten, u heeft het woord.

De heer Roeten: Voorzitter, dankuwel. Allereerst dank aan de heer Egas voor de inleiding en voor de toelichting. Vanuit onze fractie hebben we toch nog even een aantal vragen en opmerkingen. In hoeverre is er rekening gehouden met eventuele nieuwbouw de zuiveringsinstallatie van de Groote Lucht? Dat is de eerste vraag even. Die is ook al even geformuleerd door mijn voorganger van 50Plus. Wat voor risico's zijn er wat betreft de afbreuk van gepleegde investeringen? Is het dan, ja, heeft het dan een soort van kapitaalvernietiging tot gevolg, in hoeverre is dat uitgezocht en op een rij gezet? Het is een forse investering en ja, is het nu echt urgent om die nu uit te gaan voeren? En kan er niet een pas op de plaats gemaakt worden in afwachting van de aanpassing van beide zuiveringsinstallaties? We zouden bijna zeggen, is het mogelijk om een second opinion nog even uit te voeren om te kijken van, wat is nu wel nodig en wat is nu niet nodig? In hoeverre kun je hier een slim verhaal van maken met een slim stappenplan, waarin je stap voor stap zet van joh, dit willen we gaan doen en dat je op dat moment ook de afweging gaat maken van, hebben we dat nu op dit moment wel nodig? En hoever is het met de voorbereidingen van de nieuwe Groote Lucht? Dus er zijn nog wat vragen en aarzelingen bij ons. Het is een wat globaal voorstel. Het is al gezegd ook, geen schetsontwerp is er nog beschikbaar. Het is niet helemaal een echt duidelijk, concreet verhaal. En daar hebben we nogal wat vragen en aarzelingen over. En wij willen niet zeggen dat het een black box is, maar je hebt wel iets dat je zegt van hé, hebben we nu alles scherp en gaan we de goede kant op? De aanpassingen van de biogasinstallatie, wat zijn de effecten op, of wat zijn de mogelijke effecten op de inkomsten van het biogas of van het groene gas? En hoe raakt dit aan mogelijke afspraken die gemaakt zijn over de prijs met de afnemers? Dat waren even mijn vragen, dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel, meneer Roeten. Toch een hele set van vragen aan de hoogheemraad. Ik zie nog een laatste handje van de heer Kiela van de Partij van de Arbeid. De heer Kiela, u heeft het woord.

De heer Kiela: Dankuwel, voorzitter. Ook de hoogheemraad dank voor zijn inleiding. Ja, ook de PvdA heeft bij deze veelheid van bij elkaar gebrachte projecten met verschillende faseringen, verschillende toekomstbeelden, verschillende onderwerpen nogal wat vragen. Want het is warempel zeer complex en we kunnen ons dan ook wel goed voorstellen dat er een nieuw investeringsplan nodig is, maar de beantwoording van die vragen is wel noodzakelijk. En dan sluit ik mij aan bij de heren Van der Ree en Roeten. Bijvoorbeeld de vraag, de Groote Lucht, waarom gaan we niet meteen over tot innovatie? Is dat niet veel duurzamer? Is dat niet veel handiger? En wat is de noodzaak om toch nog die renovaties, die kleine renovaties te doen? Ja, dat is toch wel een wezenlijk punt. En het risico van het feit dat er nu wordt gezegd no-regretmaatregelen te hebben, maar dat het regretmaatregelen worden, dat is hier toch wel aanwezig, denken wij. En die risico's worden in mijn beeld ook vrij, ja, vaag omschreven. Want er zijn ook nog capaciteitsrisico's en er wordt geschoven tussen projecten om dingen mogelijk te maken. Heeft Delfland voldoende kracht om dat allemaal aan te kunnen? En die slimme combinaties, hoe wil men dat doen als men te weinig capaciteit heeft? Ja, we kunnen ons een integrale aanpak goed voorstellen, maar dan zijn er wel een hoop voorwaarden te vervullen ten aanzien van de risicoparagrafen. En afschrijvingstermijnen zijn hier ook interessant, dat geldt voor het hele amalgaamaat van maatregelen, een afschrijvingstermijn van vijftien jaar, of gaat dit anders lopen? Ook de biogas er nog bijnemen, dat compliceert nog meer. Ik ben ook benieuwd wat er nu aan de hand is met dat biogas, dat er nu nog meer ingegrepen moet worden. Want blijkbaar was het niet voldoende wat er tot nu toe gebeurd is. Wat is er dan veranderd ten opzichte van de eerste inschattingen? En ja, het bestuurlijke traject voor de DGL heeft een langere termijn, maar hoe past dat dan weer in de totale planning en moeten we dan weer opnieuw gaan aanpassen tegen die tijd? Kortom, nogal wat vragen van onze kant.

De voorzitter: Dankuwel, de heer Kiela, voor deze vragen. Toch wel wat vragen over de veelheid of de verschillende aspecten die bij elkaar geveegd zijn. Ik stel voor dat we het woord geven aan de heer Simon. En ik zie ook de heer Van der Burg wuiven, maar geen digitaal handje. Ik heb...

De heer Van der Burg: Dat is me niet gelukt. Maar ik wil graag nog iets vragen, voorzitter.

De voorzitter: Ja, dan krijgt u zo meteen het woord. Eerst het woord aan de heer Simon.

De heer Van der Burg: Dankuwel.

De voorzitter: Maar u bent gezien. De heer Simon, u bent aan het woord.

De heer Simon: Fijn, dankuwel, voorzitter. Ja, ik had heel veel opmerkingen die eigenlijk iedereen had over de verschillende investeringen en afschrijvingstermijnen. Ik heb er ook, ik dacht een hele mooie technische vraag over te formuleren. Is niet helemaal gelukt, maar als ik de Partij van de Arbeid hoor, hebben zij daar ook last van. Ik zocht het woord geen spijt van kortetermijnmaatregelen. Dat was een term, die is in het vorige stuk dat wij hebben behandeld op 8 april, met de toekomst van A.W.Z.I. De Groote Lucht. En daar wordt gezegd van dat de VV eind september, dus op deze termijn, wordt ook geïnformeerd over de inzichten in de termijnen, of investeringen voor de lange termijn. En mijn opmerking is dus van ja, wacht gewoon even af. Leg deze twee dingen naast elkaar neer, want het is echt superingewikkeld. En de meeste commissieleden snappen ook niet helemaal nog hoe dat allemaal werkt. Dus ik zou het inderdaad of heel goed uitleggen, of even wachten totdat dit af is en kijken hoe je dit uiteindelijk in de commissie kan brengen. Want ik snap ook wel dat heel veel van deze maatregelen zeer urgent zijn.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor deze woorden. Dan wil ik doorgaan naar de heer Van der Burg van Water Natuurlijk, die inmiddels ook het digitale handje heeft gevonden, dat is ook fijn. Na de vakantie is alles toch een beetje terugvinden. Maar u heeft het woord.

De heer Van der Burg: Voorzitter, u schat dat goed in, dankuwel. Voorzitter, wij hebben vanuit Water Natuurlijk natuurlijk deze agenda besproken en bekeken. En er zijn zo veel zaken die urgent zijn en ook heel belangrijk zijn en grote investeringen vragen. Onze vraag is eigenlijk en misschien moet dat niet in deze commissie, daar zijn we ons van bewust, maar we willen toch even een voorzet geven van, omdat wij hem ook niet kunnen beantwoorden, heeft Delfland een afdeling Q&A? Dus met name dus de kwaliteitsborging en de risicodekking ook in de interne processen van de organisatie. In detail kunnen wij natuurlijk niet allerlei zaken beoordelen die gedaan moeten worden binnen Delfland, maar wij realiseren ons heel goed dat er grote risico's aan verbonden zijn en dat de interne processen, om dat zorgvuldig en ook onafhankelijk naar de directie te doen, van groot belang is. En onze vraag is dus, hoe kan je dat verstevigen intern in de organisatie? Misschien met een afdeling Q&A. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel de heer Van der Burg. Dank u voor deze vraag. Ik weet in ieder geval zeker dat wij als commissie niet de afdeling Q&A zijn. Dan ga ik door naar de heer Van Winden van Ongebouwd. De heer Van Winden, u heeft het woord.

De heer Van Winden: Voorzitter, dankuwel. Wellicht, voor onze begripsvorming, kan de hoogheemraad toch wat verder toelichten waar die biogasveiligheid nu precies op slaat. Met andere woorden, hoe veilig is de installatie nu en welke stappen gaan we echt concreet doen om dat veiliger te maken? Dus het zou voor mij begripsvorming goed zijn om wat meer details te geven, temeer dat dat zeker voor de Groote Lucht een tijdelijke investering is, hoewel tijdelijk tot 2018 ook alweer redelijk lang is. En rechtvaardigt deze investering dan ook nog eens een keer de opbrengst van ons biogas of groen gas? Dat zijn mijn vragen. Dank u.

De voorzitter: Dankuwel voor deze vragen. Ik kijk nog even rond of ik toch een laatste digitaal handje zie, of iets zie wuiven. En dat zie ik niet echt. De heer Roeten wellicht? Of dat was geen wuif, nee hoor, dankuwel. Als ik deze vragen zo samenvat, dan toch wel veel vragen over ja, de achtergronden ervan en van de deelfacetten. En misschien ook wel waarom er nou zoveel dingen bij elkaar zijn gebracht die wellicht niet allemaal in nauw verband met elkaar staan. Want daar hoor ik deze commissie ook wel een beetje mee worstelen, als ik zo iedereen goed beluister. De heer Egas, aan u het woord om in deze eerste beeldvormende ronde ons nog de laatste informatie te geven. De heer Egas, u heeft het woord.

De heer Egas: Dankuwel, voorzitter. Een veelheid aan vragen.

De voorzitter: Mensen, ik heb slecht geluid. Ben ik de enige, of zijn er meer? Ik hoor dat meerdere mensen nu slecht geluid...

De heer Van der Ree: De heer Egas die kwam niet door, nee.

De voorzitter: De heer Egas, uw geluid komt heel slecht door. Wellicht dat u het opnieuw kunt proberen, of wellicht even zonder beeld helaas.

De heer Egas: Is het nu duidelijker?

De voorzitter: Dit is veel duidelijker voor mij. En ik zie ook instemmende blikken.

De heer Egas: Ja? Oké.

De voorzitter: Ik weet niet wat u anders doet, maar dit is een stuk beter.

De heer Egas: Wat zei u?

De voorzitter: Ik weet niet wat u anders doet, maar dit is veel beter.

De heer Egas: Ik ook niet, maar als dit duidelijker is, dan ga ik er gewoon even mee verder, met de beantwoording. Wat heel belangrijk is, is dat wij met de aanpak drie facetten doen. We doen de Nieuwe Waterweg, we doen het afvaltransportsysteem en we doen de Groote Lucht. En ik merk dat alle vragen zich toespitsen op de Groote Lucht. Dus daar wil ik me ook even op focussen met de beantwoording daarvan. Als we kijken naar bijvoorbeeld het project S.C.H.O.O.N. en ik loop eventjes de vragen een beetje in de volgorde af en misschien heb ik dan wat dubbele erin zitten, maar project S.C.H.O.O.N. gaat ervan uit dat we een goed functionerende waterzuivering hebben. Dus dat is wel een heel belangrijk punt, dat we dat in ogenschouw nemen. Dat de zuivering, de Groote Lucht moet gewoon goed blijven functioneren. Dat is niet alleen voor project S.C.H.O.O.N., maar dat is gewoon onze primaire taak, dat we het water zuiveren voor dat hele gebied. We hebben op dit moment en dat hebben we u ook in het begin van het jaar verteld, zijn we echt wel geschrokken van de staat van de Groote Lucht. We zien dat we gewoon daar een aantal stappen moeten doen om de continuïteit van die zuivering te waarborgen tussen nu en 2028. Dan kom ik even bij de vraag van, wat doen we met gemaakte kosten die al gemaakt zijn? Die worden meegenomen in dit, of die gaan ten laste van het nieuw aangevraagde budget. Dus het is niet zo dat alles wat we al uitgegeven hebben, niet meer meetelt. Dat viel onder het oude budget en valt dadelijk onder het nieuwe budget. En Klare Taal, ja, dat nemen we graag mee. Het is misschien toch ook een beetje de blindheid van ons dat we effluent en afkortingen gewoon normaal begrijpen. Maar dat zijn nog de makkelijke vragen, dus dat zullen we zeker meenemen naar de toekomst toe. Ja, dan de vragen van meneer Van der Ree van, we hebben binnenkort besluitvorming, ja, dat is al een heel proces over de Groote Lucht wat al een moeilijk proces is en waar we echt heel veel tijd en energie voor nodig hebben van de organisatie, maar dadelijk ook van u, om die besluiten te nemen over de Groote Lucht. Maar we moeten ons wel realiseren, als we volgend jaar een besluit nemen tot renovatie of nieuwbouw, dat het toch echt een aantal jaar duurt voordat het er staat. En de huidige toestand van de Groote Lucht geeft ons niet de ruimte om te wachten totdat er een nieuwe Groote Lucht staat. Dus we zullen echt stappen moeten zetten nu om te waarborgen dat we aan onze primaire taken blijven voldoen. Het schetsontwerp, we kiezen hier, of we hebben in het voorstel met name aangegeven, er is urgentie en we hebben voortschrijdend inzicht. Gedurende de hele projectuitvoering gaan we er echt tegenaan lopen dat we meer weten wat we in de toekomst met de Groote Lucht willen doen. Dus dat is ook de reden dat we zeggen van, we willen graag die projecten in elkaar over laten lopen en parallel aan elkaar uitvoeren, zodat we de kennis en de knowhow die we opdoen in de komende maanden daarvoor kunnen gebruiken. We gaan niet overhaast te werken, maar we moeten snel handelen willen we die continuïteit kunnen waarborgen. En dat mag u echt van ons verwachten, van Delfland, dat we ervoor blijven zorgen dat we het water van dit hele gebied blijven zuiveren. Dan rekening houden met nieuwbouw of renovatie, want dat is nog de keuze die we moeten gaan maken natuurlijk op basis van de evaluaties die we aan het doen zijn. Dat nemen we zo ver mogelijk mee. Maar we zullen echt niet uit kunnen sluiten dat zowel bij renovatie als bij nieuwbouw we nu investeringen doen die we dan niet meer kunnen gebruiken. Dat risico zit erin. Maar we hebben toen ook gezegd, al die testinvesteringen die we moeten doen, nemen we mee in de overwegingen bij renovatie c.q. nieuwbouw. Het toepassen van nieuwe technieken, ja, we hebben een bestaande zuivering en we weten dat we met deze zuivering nog een aantal jaar door moeten. Dus nieuwe technologieën toepassen biedt op dit

moment geen soelaas. We moeten ervoor blijven zorgen, je blijft zo veel argumenten herhalen dat we een goed functionerende zuivering hebben staan die het afvalwater van dit gebied blijft zuiveren. Dan ja, geen concreet verhaal, ik denk dat de onderbouwing, zonder in details te gaan, want als we echt alle projecten noemen en alle stappen die we moeten doen met alle details erbij, dat het document een boekwerk zou worden. En wij moeten het toch als bestuurders op hoofdlijnen besluiten. Maar er zitten een hele hoop stappen in die we gewoon, kleine investeringen, maar grote investeringen die we moeten doen voor die continuïteit. De biogas, groengas, de partners, de afspraken die wij hebben, wij leveren het groengas aan Westland Infra en wij maken gebruik, zoals we ook al vaker aangegeven hebben, van die HBE's, die herbruikbare energiebronnen, dat we daar prijzen voor krijgen. We weten allemaal dat de gasprijs op dit moment heel erg laag is, maar op dit moment hebben we nog steeds een goede opbrengst van die HBE's. Dus dat is ook wel belangrijk, maar ook dat staat een beetje in de toekomst. Maar daar hebben we zodanig afspraken mee dat we leveren wat we hebben. Dus we hebben geen afname van verplichtingen, maar bedenk wel dat wij altijd biogas produceren op de zuivering. En we hebben een aantal jaar geleden besloten om hier niet te investeren in nieuwe biogasgeneratoren. Dus als wij biogas niet omzetten naar groen gas, dan zullen we dat gewoon af moeten laten via de vakbond. Dat is natuurlijk doodzonde, als we dat zouden doen, want dan schieten we niks op met onze klimaatdoelstellingen en dan hebben we ook zeker de opbrengsten niet van die HBE's. Kunnen we niet volstaan met kleine renovaties en kleine stapjes zetten? We hebben ons al beperkt tot alleen maar het noodzakelijke werk wat we moeten doen om de zuivering continu te laten functioneren. Dus we gaan geen grote, mooie dingen doen die niet noodzakelijk zijn. We doen echt het noodzakelijke werk, maar wel met het oog, 2028 moeten we halen. Schuiven tussen projecten, dat is echt, wat we daarmee bedoelen in het stuk, is dat, er loopt heel veel parallel aan elkaar, er heeft heel veel invloed op elkaar en we zullen kijken hoe we zo efficiënt mogelijk en effectief mogelijk uit kunnen voeren. Dat betekent schuiven in priorisering, maar dat betekent ook schuiven afhankelijk van de capaciteit die er is bij ons en bij onze onderaannemers om die werkzaamheden goed uit te kunnen voeren. En ja, een integrale aanpak en de risicoparagrafen, daar zijn we ons heel goed van bewust. Een echte zuivering vraagt om een integrale aanpak. En er lopen nog een hele hoop projecten omheen, maar dat is ook waar we een team voor samen aan het stellen zijn en eigenlijk samengesteld hebben in de afgelopen maanden, om ervoor te zorgen dat we een goed overzicht hebben van alle werkzaamheden die uitgevoerd worden. En ja, geen spijt van kortetermijnmaatregelen, ja, dat proberen we zo goed mogelijk in te passen. Maar we zullen echt, wat ik al aangaf, best wel wat investeringen moeten en reparaties uit moeten voeren, ook installaties die langer mee zouden gaan dan wat we nu voor ogen hebben voor die periode van acht jaar. Maar ook daar houden we rekening mee. Daar waar we, nou, ik wil niet zeggen mindere kwaliteit in kunnen zetten, maar daar waar we wel materialen kunnen kiezen die maar een periode van acht tot tien jaar meegaan in plaats van vijftientig jaar, gaan we die echt wel kiezen. Afhankelijk weer van hoe we de voortgang maken van het hele project en de Groote Lucht en daar renoveren of nieuwbouwen. We hebben heel veel urgente zaken. En hebben we een afdeling Q&A? Nou, we gebruiken en zeker als we naar biogas kijken, gebruiken we daar externe auditoren voor, externe bureaus voor, maar we hebben weldegelijk een onafhankelijke afdeling control die er toezicht op houdt en waar we mee kijken. Maar het is een goede suggestie. En het is ook echt zo dat ook hier weer het voortschrijdend inzicht naar voren komt, waardoor we ook zeggen van, die biogasinstallatie was goed toen we hem opbouwden en in gebruik namen. Maar ja, de maatregelen die worden strenger en het is nu eenmaal een explosiegevaarlijke omgeving, dat biogas, dus daar gelden strenge maatregelen voor. En u vraagt om details, ja, dat gaat wat ver, maar ik kan u wel aangeven dat we afgelopen jaar in een periode zelfs besloten hebben om het vergisten stil te leggen, of het opwekken van biogas stil te leggen op de Nieuwe Waterweg en af zijn gaan vakken totdat we maatregelen getroffen hadden met betere beluchting in de omgeving. We hebben ook processen aangepast en dat betekent dat we sommige werkzaamheden niet optimaal uit kunnen voeren, omdat we meer maatregelen moeten nemen voor de veiligheid. Dan de biogasveiligheid, de opbrengsten, ja,

die opbrengsten, die, wat ik daarnet al aangaf, de gasprijs is laag, maar de HBE's geven nog steeds voldoende ruimte voor, om daar een mooie businesscase op te hebben. Dus dat is ook wat we echt blijven doen. Het is een complex verhaal, hebben we daar genoeg capaciteit voor intern? Daar wordt door het directieteam en door de procesteams heel hard aan gewerkt om dat op te tuigen, om dat voldoende te hebben. En ik ben vandaag zelf op de Groote Lucht geweest en daar hebben we over een aantal van de projecten gesproken en dan zie je die samenhang ook. En dan zie je een heel enthousiast team, maar ook een aantal nieuwe mensen bij zitten die dat echt gaan trekken zodat we die samenhang daar heel duidelijk in kunnen hebben. Veel blijven benadrukken, we hebben natuurlijk in 2018 al gezegd van, we moeten stappen zetten, gewoon onderhoud technische stappen. Want iedere fabriek moet je onderhouden en daar heb je investeringen voor nodig. En dat gaan we nu ook doen, we moeten er alleen wat meer doen, maar ook nogmaals, voor het afvalwatertransportsysteem en voor de Nieuwe Waterweg. En de Nieuwe Waterweg is echt een langeretermijnplanning die we daar hebben. Dus de urgentie is echt heel hoog voor dit project. En uitstel... Ik durf de verantwoordelijkheid niet te nemen om stappen uit te stellen en onderhoud uit te stellen aan de fabriek. Ik wil wel zorgen dat er veilig gewerkt kan worden en dat we continu kunnen blijven werken zodat we het water blijven zuiveren voor de omgeving. Dat even als beantwoording, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Nou, dankuwel, meneer de hoogheemraad. Een sterk appel op ons en een sterk gevoel van urgentie dat u met ons deelt. Dank daarvoor. Ik kijk nog even rond of er iemand voor de eerste ronde nog een laatste technische vraag heeft. En dat kan ik zien met een handje of zo, of een wuif. Maar dat zie ik niet. Nou, dan denk ik dat we doorgaan naar de echte tweede ronde. Dat is meer de onderdeelvormende ronde en ook de wat meer politieke ronde, waarin we kijken, nou, wat we ervan vinden, welke kant we opgaan en in welke richting ons oordeel zich begeeft. Er speelt natuurlijk heel wat op dit werkveld. Ik zie dat er... Ik hoor eigenlijk u zeggen, alle hens aan dek, zo ongeveer. Er moet veel gebeuren. Maar u doet daarbij ook best wel een groot beroep op onze VV en op onze mensen. Ik zie wat handjes verschijnen. En laat ik nu eens als eerste het woord geven aan de heer Van der Burg van Water Natuurlijk. De heer Van der Burg, u heeft het woord.

De heer Van der Burg: Voorzitter, dankjewel. De hoogheemraad, bedankt voor de beantwoording. U gaf aan dat op zich de Q&A wel een belangrijk aspect is. En u gaf ook aan dat het wel een goede suggestie is. Ik denk dat het goed is dat we, als we daar rekenschap van moeten nemen en misschien moeten we dat op de een of andere manier toch beter in beeld brengen. Maar dat, zoals de voorzitter al zei, dat kan natuurlijk niet in deze commissie. Wat betreft de plannen en de investeringen, het is heel duidelijk. En ik denk dat het goed is dat we de urgentie begrijpen. En zoals ook de heer Simon zei, willen wij nogmaals ook benadrukken dat je op moet passen om geen nodeloze korte termijn investeringen te doen. Maar ons oordeel is dat de hele, de investeringen echt noodzakelijk zijn om zeker te zijn dat de technische installaties daar blijven functioneren voor de periode dat dat noodzakelijk is. We moeten staan voor goede zuiveringsinstallaties die technisch en in proces functioneren. Dus ons oordeel is om daarop blijven te investeren, dat is een van onze kerntaken. En daar willen we de organisatie niet in tekorten. En we hopen dat u er zorgvuldig mee om zult gaan. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel, dankuwel voor deze woorden. Ik zie dat de heer Hekman het woord vraagt. De heer Hekman van het CDA, u heeft het woord.

De heer Hekman: Voorzitter, dank. In de eerste ronde had ik geen vragen gesteld. Ik heb wel een heleboel goede vragen gehoord, maar ik heb ook een heel helder betoog van de heer Egas gehoord. En ik onderstreep het belang om dit te gaan doen. Hij noemt zelfs het woord, hij wil eigenlijk de verantwoordelijkheid niet nemen om het niet te doen. En dat betekent wel wat, dat betekent in politieke zin ook wel wat. En ik wil alleen namens het CDA daar de steun voor uitspreken.

De voorzitter: Dankuwel. Dat was inderdaad een politiek signaal wat heel helder is. Laat ik het woord geven aan de heer Van der Ree van 50Plus. De heer Van der Ree, u heeft het woord.

De heer Van der Ree: Ja, dankuwel, voorzitter. Ik wou toch nog even terugkomen op het feit van de toekomst van de Groote Lucht. Ik denk dat als je weet wat je gaat doen, of je gaat renoveren of dat je gaat verplaatsen, dat dat toch, als je die wetenschap hebt, dat het toch een grote invloed zal hebben op de renovaties waarmee je nu begint. Dus om het zeg maar tot 2027 goed in stand te houden. Dan is die wetenschap belangrijk. Als je weet, je gaat renoveren, als dat de keuze wordt, nou, dan kan je het steviger aanpakken of zeg maar, als je gaat verplaatsen, dat je het gaat minimaliseren. Dus dat heeft, die beslissing heeft grote invloed op de aanpak van de hoognodige renovatie. Dat is mijn verhaal, voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel. Toch nog een oproep straks om op in te gaan. Ik geef het woord aan de heer Kiela van de Partij van de Arbeid. De heer Kiela, u heeft het woord.

De heer Kiela: Dankuwel, voorzitter en ook dank aan de hoogheerraad voor zijn duidelijke verhaal. De Partij van de Arbeid ziet heel scherp de urgentie van al deze voorstellen, maar we zien ook de grote risico's van het teveel bij elkaar vegen van allerlei projecten en de vraag naar de span of control bij deze complexiteit. Ook de vraag doet zich voor, hoe monitor je dit, hoe bewaak je de risico's? En de ploeg die dit gaat doen, die moet wel buitengewoon goed zijn. Bij het Ministerie van I&W, waar ik werk, heb ik veel van dit soort complexe projecten gezien. Niet alles gaat goed. Dus ja, de urgentie is evident, maar de uitvoeringsrisico's en de span of control zijn voor ons wel belangrijke vragen. Ik denk dus dat we positief staan tegenover de investering, maar dat ik wel aanbeveel om het nog in de VV goed te bespreken om toch nog wat signalen af te kunnen geven. Dankuwel, voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor deze inbreng. Dan geef ik vervolgens het woord aan de heer De Klerk van de VVD. De heer De Klerk, u heeft het woord.

De heer De Klerk: Dankuwel voorzitter. Laat ik beginnen met de steun uitspreken voor de hoogheerraad. De urgentie hiervan is volgens mij, was al duidelijk te lezen in het stuk en is alleen maar duidelijker geworden dankzij de bijdrage van de hoogheerraad. Ik merk bij een aantal collega's toch terughoudendheid en dat merk ik wel vaker bij, als het gaat om verzamelkredieten. Ik denk juist dat in deze de organisatie, dat het juist de organisatie in hun kracht stelt om de juiste afweging te maken, aangezien zij de vakmensen zijn en ik mijzelf als VV-lid eigenlijk vooral inderdaad voor de grote lijnen wat meer op een abstractieniveau en mijn rol vervullen dan echt op detail- en op uitvoeringsniveau. Daar ben ik niet de meest aangewezen persoon voor en ik heb er alle vertrouwen voor in de organisatie dat zij daarin de juiste afwegingen gaan maken, met daarbij natuurlijk de kanttekening dat ik daarbij verwacht van het college dat de VV tijdig en regelmatig wordt geïnformeerd over de voortgang. Maar ik heb geen enkele reden om eraan te twijfelen dat dat niet gaat gebeuren. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel voor deze woorden. Dan geef ik vervolgens het woord aan de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten, u heeft het woord.

De heer Roeten: Even het goede knopje indrukken. Voorzitter, dankuwel. Ik wil de heer Egas bedanken voor zijn, ja, vurig betoog, noem ik het maar even om ons door de bocht te krijgen. Ja, we voelen de absolute noodzaak om dingen op de Groote Lucht aan te passen. En ja, het voelt wel een beetje als met de rug tegen de muur, dat je op een bepaald moment geen kant meer op kunt en dat je wel dingen moet gaan doen. Dus dat helpt denk ik niet echt mee om hier een onafhankelijk en objectief verhaal van te maken. Ja, we zijn niet voor

een gevaarlijke situatie en ik denk dat niemand dat is. En we zijn voor een veilige omgeving voor ons personeel. En ja, we krijgen wel een beetje het gevoel van, gaan we ons hier niet verslikken op een bepaald moment? Dus dat is wel even de richting die ik hoorde ook bij meneer Kiela, dus ik sluit me graag aan bij zijn woorden. Ja, we neigen wel naar een vertrouwen geven aan de hoogheemraad. Zijn betoog is vurig en goed, denk ik. Maar we willen wel toch nog even het als bespreekstuk in de VV behandelen. Dankuwel.

De voorzitter: Dank u voor deze woorden. Dan geef ik het woord aan de heer De Haan van de AWP. De heer De Haan, Algemene Waterschapspartij, u heeft het woord.

De heer De Haan: Dankuwel, voorzitter. Ik wil de heer Egas bedanken voor zijn inderdaad vurig betoog. Wij hebben als Algemene Waterschapspartij in ieder geval antwoord gekregen en ook op andere vragen. Daardoor hebben we inderdaad het voorstel wat beter in beeld gekregen. Ik sluit me ook aan bij de woorden van de heer Kiela. En wat me in ieder geval is opgevallen, is dat de heer Egas over voortschrijdend inzicht sprak en dat dat dus kan helpen bij de keuze van de vernieuwing van de Groote Lucht. Maar inderdaad, het is heel belangrijk dat je zo veel mogelijk probeert om alles wat je dus moet vernieuwen, dat dat niet, dat je dat niet bezuurt. Met andere woorden, dat je zo veel mogelijk probeert om alles wat je nu vernieuwt, dat je dat ook hergebruikt. En dat wil ik in ieder geval aan de heer Egas echt als zwaartepunt meegeven. Dat betekent wel dat als de volgende beslissing hierover bij de commissie en bij de VV komen, dat dus al die parallelle paden wel inzichtelijk gemaakt moeten worden. Want dat is natuurlijk wel van belang, je moet het goed op elkaar kunnen aansluiten en niet een half jaar later tot de mening komen dat er toch net iets anders was. En als Algemene Waterschapspartij willen we dit inderdaad wel met toestemming doorgeven naar de VV.

De voorzitter: Dank u voor deze woorden. Dan zie ik ook nog een handje van de heer Simon van de Partij van de Dieren. De heer Simon, Partij van de Dieren, u heeft het woord.

De heer Simon: Dankuwel, voorzitter. Er zijn al redelijk wat opmerkingen gedaan. Ik vond zelf al wat, de complexiteit en de urgentie, de urgentie moet gewoon duidelijk zijn. Ik denk dat de hoogheemraad, nogmaals bedankt voor de beantwoording van alle vragen, wel echt heeft aangegeven dat de issues die we hadden in 2018, kun je eigenlijk wel zien in de bedragen, als je het heel goed af- en optelt, redelijk overeenkomen met deze bedragen 2020, dat er gewoon toen al sprake was van urgentie, dat er gewoon echt een aantal zaken opgepakt moesten worden. Ik hoor, het woord verzamelkredieten kwam nog naar voren, wat inderdaad altijd lastig is. Ik heb zelf in mijn schriftelijke technische vragen inderdaad ook aandacht gevraagd aan de termijnen van afschrijvingen. Je ziet ook dat een aantal installaties elektrische installaties zijn, mechanische... Dat maakt het ook voor je gevoel wat duidelijker van, nou ja, hoe lang de levensduur is, want de complexiteit is gewoon, ja, echt enorm aanwezig. Niet alleen de verzamelkredieten, maar ook zeker het parallelle traject tussen de korte termijn investeringen en de investeringen die je doet bij renovatie c.q. nieuwbouw. En ik denk dat het inderdaad heel verstandig is om de VV van tevoren, als we dit gaan bespreken, goed duidelijk te maken dat hier sprake is van een aantal investeringstrajecten die zeer urgent zijn. Want laat ik het zo zeggen, als je dit voorstel had gesplitst en alleen de Nieuwe Waterweg had aangekaard, dan had iedereen het hier mee eens geweest. Dus dat betekent ook nog dat er heel veel complexiteit zit in de twee trajecten. Maar als dat gewoon heel duidelijk is en dat je inderdaad de keuze maakt, maar je gaat niet dat je die achttien of zeventien... Mag ik dat zeggen, dat bedrag? Nee, hè? Dat je dat over de drempel gooit, waar ik ook absoluut niet van overtuigd ben dat dat gebeurt. Dan krijg je gewoon een veel meer, een beter voorstel wat denk ik ook door de VV gesteund kan worden. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor deze laatste inbreng, als ik zo goed rondkijk. Nou, de heer Egas, een kritische commissie. Positief gestemd in zijn geheel, maar nog niet alle noten zijn gekraakt. Wat heeft u aan

ons nog in te brengen om onze beeldvorming rond te krijgen, zodat we echt een besluit of een advies kunnen geven naar de VV?

De heer Egas: Dankuwel, meneer de voorzitter. Ik ben al blij met de reacties die ik heb gekregen. En ik kan ook alleen maar zeggen dat het voor mij en voor de hele organisatie best een hele hoop is wat we moeten doen en dat we uw meningen en uw zorgen ook best delen als organisatie en ook als operationele organisatie. Wel belangrijk is om te weten dat wij inderdaad, dat gaf meneer Simon al aan, in 2018 ook al een besluit hebben genomen om investeringen te doen. En daar valt het, het is denk ik een wat hoger bedrag dan dat we toen hadden, we zijn ook een paar jaar verder. Maar dat wil ik wel graag in verhouding brengen tot elkaar. En dat is de investering die we terugtrekken en wat we nieuw neerzetten. Natuurlijk gaan we u meenemen in de ontwikkelingen die er plaatsvinden en die gaan we ook meenemen in de ontwikkelingen die er met de Groote Lucht staan. En ik deel uw mening en daar ben ik ook blij mee, om te horen van ja, hadden we nu een apart voorstel voor de afvaltransportsystemen en voor de Nieuwe Waterweg gedaan, dan was dat een makkelijk besluit geweest. En de Groote Lucht, daar ligt de vraagstelling. Maar dat is ook het project waar we de grote problemen hebben. Echt uitstellen en wachten totdat we helemaal in beeld hebben van wat we met de Groote Lucht gaan doen, dat kunnen we ons niet permitteren. Dus meneer Van der Ree, met alle goede wil van de wereld dat we graag het totaalbeeld willen hebben voordat we besluiten gaan nemen, dat gaat ons in dit geval niet lukken. Dus we moeten nu stappen gaan nemen. En die risico's bij al die projecten, dat is waarom we zo hard bezig zijn om die organisatie te versterken. Dat hebben we vorig jaar in de begroting ook wel goedgekeurd, we hebben daar echt wel behoorlijk wat mensen toegevoegd aan de waterketen. En die mensen die zijn er nu, er komen er ook nog nieuwe bij, want we bouwen hem uit zodat we met de organisatie projecten ook echt aankunnen. En dat we dat samen... Niet alleen wij hè, want we gebruiken echt onze partners in de markt daar ook voor, om dat te kunnen doen. Ja, we staan met onze rug tegen de muur. Ja, niet helemaal waar, want we hebben dat besluit om een aantal van die investeringen te nemen al in 2018 genomen. Dus het is een voortzetting van het beleid wat we hadden, alleen we hebben toen nog de tijd genomen om het een beetje vooruit te schuiven omdat we dachten dat we die tijd hadden. En we komen nu tot de conclusie dat we die tijd niet hebben om dat nog een keer te doen, dat vooruitschuiven. Voortschrijdend inzicht en hergebruik, ja, dat doen we zo veel mogelijk. Maar we moeten ons daar constant op blijven inzetten van, het moet allemaal zo efficiënt mogelijk, kostentechnisch, economisch, maar ook qua circulariteit. Dus dat zijn echt de onderwerpen die daar ook in meespelen van, hoe gaan we met al onze stappen om. En de afschrijvingen, ja, ik weet dat ik dezelfde vragen in eerste instantie stelde van, waarom schrijven we het niet sneller af zodat we in 2028 geen discussie meer hebben of we een desinvestering hebben, maar dat zijn nu eenmaal de regels waaraan we moeten voldoen voor die afschrijvingstermijnen. En nogmaals, wij geven dat ook duidelijk aan in de investeringsplannen die we hebben voor de Groote Lucht voor de nieuwbouw of renovatie, van wat de desinvesteringen zijn in de bestaande installaties en wat de voordelen zijn om wel stappen te zetten. Dus ik begrijp uw oproep om in de VV-vergadering van de 24^e hier nog een keer aandacht voor te vragen, maar ik kan u in ieder geval nu wel aangeven dat wij u heel graag op de hoogte houden van wat we doen, welke stappen we zetten en hoe we dit aanpakken. En zonder te veel in detail te gaan, want er zijn een hele hoop grote projecten en kleine projectjes die naast elkaar lopen. Maar we gaan u zeker in de grote lijnen meenemen in de toekomst. Ik hoop dat ik daarmee de openstaande vragen beantwoord heb. Ik begrijp dus heel goed dat dit geen hamerstuk zal worden, want er worden vragen gesteld of we in ieder geval de urgentie hebben. En ik begrijp de urgentie heel goed, hoewel ik het natuurlijk wel het liefst als een hamerstuk zou zien, maar ik begrijp als daar nog vragen over komen en nog verdere onderbouwing nodig is.

De voorzitter: Dankuwel voor deze beantwoording, de heer Egas, onze hoogheemraad, dankuwel. Ik zou haast zeggen, klare taal voor wat betreft de beantwoording. Dat is heel fijn. Als ik een beetje de stemming probeer te peilen in de commissie en dan ga ik ook rondkijken, er zijn een paar mensen geweest die toch hebben gevraagd om dit te bespreken in de VV. De hoogheemraad heeft dat ook beaamd dat hij dat begrijpt. Maar ik zou wel willen zeggen dat als we het bespreken in de VV, het natuurlijk ook wel een doel moet hebben. Als we zuiver kijken naar besluitvormende sessies, dan zou je zeggen van, er moet een amendement komen en dergelijke, of een motie. Dat hoor ik eigenlijk niet zo, dat daar... Er is toch wel instemming over het besluit, maar dat wil men ook niet zomaar laten passeren. Ik kijk een beetje rond of iemand dan alvast een voorschot wil nemen op hoe we dit in de VV brengen. Ik neem aan positief, maar dat er dan toch nog iets... Wil iemand dan zeggen op wat voor manier we het inbrengen? Wellicht alvast ter voorbereiding. Kan ik daarvoor een handje zien? Want ik hoor inderdaad, het is een belangrijk stuk, het lijkt een positief stuk, maar als we het in de VV willen brengen, dan is het natuurlijk niet, om deze discussie die we vandaag hebben gedaan, om die over te doen. Dat zal niet het doel zijn. Ik zie handjes verschijnen. En als eerste geef ik het woord aan de heer Simon. De heer Simon, u heeft het woord.

De heer Simon: Dankuwel, voorzitter. Nou, mijn voorstel net was, ik hoorde al van meer mensen die zeiden van, het gewoon goed inleiden, gewoon benadrukken dat dit gewoon een proces is met lange adem, weet je wel, Groote Lucht en dat de VV gewoon goed meegenomen wordt in de verschillende stappen. Je mag inderdaad waken op dat je inderdaad geen desinvestering doet. Dan denk ik dat je dat, dan kan je het als een hamerstuk voor mij ook adresseren.

De voorzitter: Dus toch een hamerstuk, hoor ik u zeggen. De heer Kiela van de Partij van de Arbeid. U heeft het woord.

De heer Kiela: Dank u, voorzitter. Het gaat mij vooral om de paralleliteit tussen de projecten en de afstemming tussen de projecten nog eens goed door te nemen met het college. Want daar ligt volgens mij het grote risico. En dat is nog niet erg scherp in de huidige nota.

De voorzitter: Dankuwel. De heer Van der Burg, Water Natuurlijk.

De heer Van der Burg: Voorzitter, even gelijk een opmerking. Voor ons zou het een hamerstuk mogen zijn, maar wij doen graag mee, we snappen ook de andere fracties om het toch alsnog te bespreken. En wij zullen natuurlijk meedoen aan die bespreking. Want het is een gigantische, belangrijke beslissing die we moeten nemen. En het is een gelegenheid ook, denk ik, aan de hoogheemraad, aan het college, om nog eens goed de VV te informeren over hoe het te managen, de afstemming, zoals net al gezegd is en gevraagd is. En ook hoe de risicoparagraaf en ook Q&A ingevuld om dit tot een goed einde te brengen. Maar wij, dat heeft de hoogheemraad duidelijk gezegd, wij zijn niet voor uitstel of lange termijn, we moeten die installaties op een goede en veilige manier kunnen gebruiken. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dankuwel. De heer De Klerk van de VVD.

De heer De Klerk: Dankuwel, voorzitter. Het is wat ons betreft ook een hamerstuk, zeker gezien de urgentie van het, wat voorligt. Ik merk wel bij mijn collega's dat er vooral behoefte is aan nadere duiding en... Aangezien ook iedereen wel het voorstel steunt, maar heeft meer achtergrondinformatie nodig. Is het wellicht een idee om, nou, wat heer Van der Burg ook al voorstelde, om een aantal stukken na te zenden wellicht voor de VVD en te kijken of dat de zorgen van de commissieleden weg kan nemen, zodat we dat in de VV als hamerstuk kunnen behandelen. Nogmaals, mij bekruipt vooral het idee dat er vooral meer behoefte aan

informatie is, maar dat iedereen, de grondhouding positief is. Dus dan is het volgens mij niet nodig om deze discussie ruim over te doen in de VV, maar zou wellicht met een nazending van die informatie een groot deel van de zorgen weg kunnen worden genomen.

De voorzitter: Akkoord. De heer Hekman, CDA?

De heer Hekman: Bedankt, voorzitter. Ik sluit me eigenlijk aan bij de vorige spreker. Ik zit zelf niet in de VV, ik ben slechts plaatsvervanger, maar ik moet mijn fractievoorzitter wel gaan voorlichten omdat er mogelijk weer een hele discussie kan gaan ontstaan, terwijl ik het algeheel gevoel heb dat wij eigenlijk wel instemmend zijn. Er zijn wel wat vragen... En ik zou toch willen adviseren om het dan eigenlijk bij een stemverklaring in de VV te houden. En als nadere informatie gegeven kan worden, is dat altijd handig, maar ik zou het betreuren als deze sessie nog eens een keer dunnetjes wordt overgedaan in de VV.

De voorzitter: De heer Van der Ree van 50Plus.

De heer Van der Ree: Ja, dankuwel, voorzitter. Wat ons betreft mag het ook een hamerstuk zijn, zeker zoals gezegd, er nog wat nadere toelichting wordt gegeven. En ik denk dat het nuttig is om in de VV dit belangrijke project gewoon aan iedereen te doen, uitgelegd te krijgen, zeg maar. Dus dat zou een functie kunnen zijn, maar er hoeft geen discussie meer over plaats te vinden. Dankuwel.

De voorzitter: Ja, dankuwel. Als ik het probeer een beetje te duiden, ontvang ik toch wel wat, een dubbel signaal. Niemand die het tegen wil houden, maar toch wel even behoefte aan wat serieuze duiding, omdat dit toch wel wat lessons learned zijn en wat risico's die nog hangen in dit verhaal. De spelregels zijn zodanig dat als één partij het wil bespreken, het gewoon een bespreekstuk wordt. En ik zie geen unanimititeit. Ik zie wel dat er een hele grote positieve grondslag is, het wordt positief dan voorgeleid aan de VV. En ik roep u allen dan ook op om bij de VV deze discussie die we hier uitvoerig hebben gedaan, niet over te doen, maar alleen die punten te raken die werkelijk van belang zijn om dat even goed en stevig in de VV neer te zetten met al onze collega-VV-leden. Ik zie nog een handje van de heer Egas en uiteraard kan die daar nog even op reageren. De heer Egas.

De heer Egas: Ja, dankuwel, voorzitter. De extra informatiebehoefte begrijp ik. En wat wij ook kunnen doen, is een plaatje maken met van welke projecten lopen er en hoe willen we het doen en met rode stippen eraan. Dat is niet een plaatje wat ik even snel wil maken en even snel naar u toe wil sturen van, hier heeft u dan in ieder geval wat voor de komende VV. Ik zou er eigenlijk voor willen pleiten, maar ik weet helemaal niet of dat op mijn bordje hoort, maar ik ga het toch doen, om er wel een hamerstuk van te maken met een stemverklaring. En bij die stemverklaring te vragen om deze aanvullende informatie. En die gaan we u dan heel graag toesturen. Want ik ben echt heel bang dat we anders weer een heel stuk van de discussie opnieuw gaan doen zonder dat het wat toevoegt. En ik wil u heel graag meenemen in de gedachtevorming, maar om allerlei documenten nu nog even snel naar u toe te sturen, dat gaat alleen maar vragen oproepen. Dus als we het op die manier aan zouden kunnen pakken, zou het ook mijn voorkeur duidelijk hebben.

De voorzitter: Nou, dankuwel voor deze suggestie. Nou, bang voor een discussie moeten we natuurlijk niet zijn, we zijn een democratie, dus daarin zijn we open en transparant en de overleggen in de VV hebben natuurlijk toch hun nut. Maar nu is het voorstel om dan het neer te leggen met een stemverklaring. Het is zo dat als één partij het toch wil agenderen, dat uiteraard kan. Dan weet ik dat er ook meerdere partijen zijn. Als u het wil agenderen, mag ik dan van u even een handje of een yes, of iets dergelijks, een signaal? Als u het wil agenderen, dat het toch aan de orde komt in de VV. Nou, ik zie een paar handjes verschijnen. Ik geef u niet

meer het woord, maar een paar partijen willen het toch bespreken. Nou, ik heb het geprobeerd, het wordt ter bespreking... Een korte bespreking, mag ik hopen. Het is een belangrijk stuk, dus bij dezen. Dan stel ik voor dat we dit agendapunt afhameren. Met een positief beeld leggen we het neer bij de VV, met ook de oproep om dan alleen die signalen te geven die we echt nog van belang vinden naar de organisatie of naar al onze andere leden. En dan kijk ik even rond of ik daarop uw instemming mag hebben, dat mag even met een blik of iets dergelijks. Nou, ik zie de meeste mensen toch wel kijken, een beetje opgelucht of blij, dus laten we het dan maar zo doen, met een zeer positief effect. Nou, natuurlijk niet iedereen, maar zo werkt dat in de democratie.

5. Ingekomen stukken

De voorzitter: Mensen, dan denk ik dat het tijd is om door te gaan naar de ingekomen stukken. Daarvan hebben we er ook een aantal mooie. En ik stel voor dat we maar gewoon doorgaan om deze vergadering zo tot een einde te brengen. En ik zie daarop, ja, pauze is niet echt nodig, dat hebben we ook nog kort gehad, dus laten we maar doorgaan. Pauze is niet echt nodig, hè? Nee. Volgens mij niet.

a. Afvalwaterprognose 2025 en 2040

De voorzitter: Laten we doorgaan naar het eerste ingekomen stuk en dat is de afvalwaterprognose. Nou, mooi. Inderdaad ook samenhangend met het voorgaande stuk, kijkend wat we in de toekomst nodig hebben, om goed te bekijken wat voor afvalwaterzuiveringen we nodig hebben. En het is geplaatst op verzoek van de AWP. En volgens mij had u het ook aangehouden om daar nog een vraag over te stellen. Wie van de AWP mag ik daarvoor het woord geven? En ik zag de heer De Haan. U heeft het woord. Meneer Roeten...

De heer De Haan: Dankuwel, voorzitter...

De voorzitter: Vraagt u nog het woord, of kan het handje weg?

De heer De Haan: Nee, nee, ik ga het woord voeren.

De voorzitter: Ja, u... Ja, het was even een procedurevraag. De heer De Haan, u heeft het woord.

De heer De Haan: Oké. Nogmaals, dankuwel, voorzitter. De AWP heeft dit stuk langs zien komen en we hebben met ja, met grote interesse gezien welke scenario's er zijn. En wat ons opvalt, is dat er gezegd wordt dat de biologische capaciteit, dat dat eigenlijk voorbij de scenario's exact hetzelfde is. Dat lijkt me niet het geval, maar in het stuk staat ook wel dat daar ergens een verband is en dat het dus biologisch, wanneer er dus veel regenwater door dioden stromen, er weldegelijk ook een invloed is op de biologische capaciteit. Maar we willen dit eigenlijk gebruiken om eigenlijk iets wat ervoor gebeurt, ook te belichten. Als er bedrijven zijn die dus afvalwater aanvoeren en een afvalwaterzuiveringsinrichting, dan wordt er gewoon op de vuillast gemeten. Wij als Delfland zijn afnameplichtig voor al het rioolwater wat de gemeenten dus afgeven. En ons voorstel is eigenlijk en dat is een herhaling van wat er eigenlijk ieder jaar zo'n beetje gevraagd wordt, maar we willen opnieuw nu met het belastingstelsel daar toch weer aandacht voor vragen, is, waarom behandelen die rioolwaterafvoer en het aanbod niet op dezelfde manier als bij de bedrijven, namelijk dat de gemeente gewoon moet betalen voor de vuillast die zijn aanleveren aan de AWZI's van Delfland. Want dan heb je in een keer ook te pakken dat de gemeente zelf grip heeft, want die moet gewoon betalen. En dan niet zomaar betalen alleen maar voor de vuillast, maar ook voor de verdunning. En dat kunnen ze gewoon verdienen door het geconcentreerder te maken en dan uiteindelijk betalen ze alleen maar voor de vuillast. Want de AWZI's hebben gewoon hinder van verdund rioolwater. En dat is eigenlijk wat ik, van waarom kunnen we dat als

Delfland niet gewoon, ook richting de gemeentes, gewoon weer opnieuw op tafel leggen, want dan kan de gemeente gewoon ook innen per huishouden wat er uiteindelijk dan betaald moet gaan worden aan Delfland. Nou en dat is mijn vraag, hoe gaat Delfland daarmee om?

De voorzitter: Dankuwel. Een behoorlijk uitvoerige vraag. Dit stuk was geagendeerd door alleen het AWP. Dus het AWP heeft in de eerste ronde alleen het woord. En het is aan de heer Egas om nu een antwoord te formuleren op deze brede vraag. De heer Egas, u heeft het woord.

De heer Egas: Ja, dankuwel, voorzitter. Ik heb geen antwoord op de vraag en dat is eigenlijk er meer in gelegen dat dit de afvalwaterprognose is, waar we praten over hoeveelheden water die afgevoerd worden. En de vraag van meneer De Haan gaat er denk ik veel meer om, hoe gaan we de kosten toerekenen aan de vervuiler in dit geval? Dus ik weet niet goed hoe we daar hier mee om moeten gaan in dit geval, maar ik denk dat die meer hoort bij de... Ik zie Bart Simon heel erg hard zwaaien, maar ik wil hem niet hier beantwoorden, de vraag.

De voorzitter: Nee, dat begrijp ik. Het is natuurlijk in wezen een vraag over onze belastingsystematiek. En daarmee behoort het ook wellicht wat minder thuis in deze commissie. Nou, in de tweede ronde kunnen meer mensen het woord vragen. Ik zag al veel eerder een handje. Ja, ik zie u, van de heer Roeten. De heer Roeten heeft eerst het woord en daarna de heer Simon.

De heer Roeten: Voorzitter, dankuwel. Wij hebben één korte vraag, eigenlijk, een korte vraag. In welke mate is er rekening gehouden met de uitbreiding van het areaal aan woningen in ons gebied? Dus er ligt een grote opgave in de Randstad tot 2050 om heel veel woningen te bouwen. We vroegen ons even af in hoeverre in die prognose, die nu voorligt, of daar rekening is mee gehouden, ja of nee. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel. Toch een wat meer technische vraag, natuurlijk. De heer Simon, u vraagt dolgraag het woord. U heeft het woord.

De heer Simon: Nou, ik heb eigenlijk gewoon een keiharde interruptie, meneer de voorzitter.

De voorzitter: O, excuus.

De heer Simon: Nou, wij hebben een hele discussie gehad aan aanvang van deze vergadering over ingekomen stukken. Dat is al vaker gezegd. Maar hier wordt de procedure over de behandeling van ingekomen stukken een beetje overtreden. Ja, ik heb niet het idee dat de vraag van AWP van tevoren is ingeleid bij de hoogheerraad. En dat is wel de procedure die we met elkaar hebben afgesproken. Dus ja, ik zeg het maar, van nou, behandelen wij de ingekomen stukken wel goed? Ik hoor een heel politiek betoog dat uiteindelijk gewoon echt nergens op slaat, op deze commissie. Ja, sorry dat ik het een beetje plat sla, maar kijk, we maken met elkaar afspraken over hoe je dingen behandelt. En er zijn gewoon regels, die hebben we afgesproken in het voorzitters-overleg van hoe wij ingekomen stukken behandelen. Dat is niet alleen dat een fractie aangeeft dat die een stuk wil bespreken, maar dat die ook van tevoren de vragen indient bij het college. En ik heb niet het idee dat dat nu gebeurt.

De voorzitter: Dankuwel. Uw signaal is helder, ik begrijp het ook. Maar ik wil nu niet een discussie beginnen over de mores van hoe de leden en de commissie zitten, dat is echt iets voor het presidium. Dus om daar... Of voor de agendacommissie, om daar beter bij stil te staan. Maar het signaal is duidelijk en begrepen, alleen de voorbereiding van de vragen onttrekt zich hier aan de rol van de voorzitter. De heer De Klerk.

De heer De Klerk: Dank u, voorzitter. Ik wilde het betoog van de heer Simon graag ondersteunen. Mede ook omdat ik me afvraag of dit soort stevige vragen op de juiste plek zitten bij de behandeling van een ingekomen stuk. Daar heb ik zelf ook mijn twijfels bij. En ja, ik wil in die zin de heer Simon steunen. En ik hoorde ook een aantal technische vragen die volgens mij gewoon van tevoren schriftelijk hadden kunnen worden ingediend, waardoor we het er nu niet over hoeven te hebben. Dus bij dezen, wij steunen meneer Simon, voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel. Het reglement is op zich helder, maar dat kan niet verhinderen dat iemand hier toch de vragen stelt zoals ze hier ter tafel komen. De heer Egas, de beantwoording van de vragen. Aan u.

De heer Egas: Ja, even de korte vraag van meneer Roeten, wat een technische vraag is, dus die had ook op een andere manier gesteld kunnen worden, maar ik kan daar best een antwoord op geven, ja, wij maken gebruik van de prognoses die door gemeentes worden afgegeven.

De voorzitter: Heel helder. Dankuwel.

b. Beantwoording schriftelijke vragen CU-SGP over Waterwaste

De voorzitter: Dan stel ik voor dat we naar het volgende ingekomen stuk gaan. En dat was het stuk over Waterwaste. Dat waren vragen van de ChristenUnie-SGP. En zij vragen dat opnieuw te agenderen. Er zit trouwens een hele mooie bijlage bij over COVID-virus in het afvalwater, zeer lezenswaardig. Maar dat terzijde. Ik geef als eerste het woord aan ChristenUnie-SGP. Wie mag ik van u het woord geven?

De heer Roeten: Ik ben de enige die aanwezig is, voorzitter, dus dan neem ik het woord, dankuwel.

De voorzitter: U heeft het woord. De heer Roeten van de ChristenUnie-SGP natuurlijk.

De heer Roeten: Dankuwel, voorzitter. Mijn microfoon staat aan, ja. Ja, wij zijn toch wel wat teleurgesteld over het antwoord wat er gegeven is op onze vragen. En ja, we vinden nog steeds dat het waterschap midden in een samenleving staat in de huidige omstandigheden van het COVID-19-virus. En daarin hebben we ook een taak in relatie tot de volksgezondheid. Nou, daar dragen we ook ons steentje aan bij. En daarbij past ook het monitoren en rapporteren van de kwaliteit van het afvalwater. Dus we snappen wel het antwoord dat je zegt van ja, we kijken alleen naar de oppervlaktewaterkwaliteit. Dat snappen we. Maar we zoeken nog wel even naar een oplossing om te kijken van, kunnen we de data die we hebben dan op de een of andere manier ergens anders in rapportages terug laten komen? En dat is eventjes de richting die wij zoeken nog, of de opening die wij zoeken. Ja, want rioolwater is immers de spiegel van de samenleving. Zo staat het ook volgens mij in de beantwoording. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dankuwel. Voor deze eerste ronde wil ik nu het woord geven aan de heer Egas voor een reactie op deze vragen.

De heer Egas: Ja, dankuwel. We staan als waterschap zeer zeker in het midden van de samenleving en we nemen onze verantwoordelijkheden daar waar die tot onze taken behoort. Het monitoren van bijvoorbeeld een COVID, maar dat geldt voor veel meer stoffen die in het afvalwater zitten, dat hoort niet tot onze taken. En dit doen we ook in opdracht van het rijk in dit geval. En daarmee leveren we ook alleen de monsters aan. Dus wij hebben ook geen invloed op de resultaten ervan, niet anders dan dat we in de rapportages terugzien van de landelijke overheid. Dus in dit geval zit het ook niet in het effluent, maar zit het in het influent, dus de

inkomende stroom van rioolwater, om met klare taal te blijven spreken. En daar nemen wij een monster van, dat geven we aan het RIVM en KWR en die doen daar analyses voor. En wij niet.

De voorzitter: Dankuwel. Dat is dus echt een kwestie van rolverdeling en taakverdeling en verantwoordelijkheden. Ik zie een handje van de heer De Keijzer van 50Plus. U heeft het woord.

De heer Keijzer: Meneer voorzitter, ik had niet het woord gevraagd. Dankuwel.

De voorzitter: Nou, dan kunt u wellicht het handje even weghalen.

c. Bestuurlijke voortgangsrapportage regionale waterkeringen 2019

De voorzitter: Dan ga ik door naar het volgende agendapunt. En ik dacht dat die wel nog actief is geagendeerd. Dat is de bestuurlijke voortgangsrapportage op de regionale waterkeringen. Tenzij dat al beantwoord was met de technische vragenronde. Volgens mij was dat zo. Wellicht dat de heer De Haan even instemmend kan knikken dat het nu niet besproken hoeft te worden? Ja, ik zie een instemmende knik, dus 5c laten we bij deze passeren. Dankuwel, dat is bij de technische vragenronde en de beantwoording al aan de orde gekomen.

d. Beantwoording schriftelijke vragen PvdA over eenmalig overwinteren seizoensstrandbebouwing

e. Beantwoording schriftelijke vragen WN over eenmalig overwinteren seizoensstrandbebouwing

De voorzitter: Dan aan de orde 05d en 05e samen, zoals eerder aangekondigd. Dat zijn de schriftelijke vragen over de eenmalig overwinteren van seizoensstrandbebouwing. Daarvoor zijn vragen gesteld door de fractie van Water Natuurlijk en de PvdA. En beiden wilden deze agenderen. En ik zie inderdaad handjes verschijnen. Laat ik als eerste het woord geven aan mevrouw Van Hijckama Vlieg. Mevrouw Van Hijckama Vlieg, u heeft het woord.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dankuwel, voorzitter. Ik zal het kort houden en pogen mij aan de mores te houden. Want we hebben er niets op ingediend op voorhand, maar het is eigenlijk heel simpel. We willen eigenlijk graag gewoon om te beginnen bedanken voor de gegeven antwoorden. Die zijn wat ons betreft prima. We hebben alleen één kritisch puntje en dat is dat verondersteld wordt dat met deze uitzondering geen precedent wordt uitgelokt. Dat wordt verwacht. Maar je kan ook verwachten dat er wel een vervolgvraag komt. En ik zou graag weten, hoeft nu niet beantwoord te worden, hoe we daar dan op gaan reageren, want het is wel zo dat... Dit is eenmalig, dat weet natuurlijk iedereen. En de verleiding is groot om het voor volgend jaar weer gecontinueerd te hebben en het betekent schade aan de duinvoet en dus aan de kustwering, de veiligheidsaspecten daarvan. Dus wat ons betreft zou ik eigenlijk gewoon het signaal willen afgeven dat het weliswaar zo is dat de partners graag generiek beleid willen met een paar uitzonderingen en dat wij vanuit onze politieke invalshoek toch wel graag gewoon generiek beleid hebben. Punt. Dus dat is mijn mededeling.

De voorzitter: Dankuwel. Dat is zowel een vraag als een oproep. Ik zie een handje van de heer Vissers van Water Natuurlijk. De heer Vissers, u heeft het woord.

De heer Vissers: Dank u, voorzitter. Ja, allereerst dank voor de uitgebreide beantwoording van onze schriftelijke vragen. We hebben ook met ja, tevredenheid kennis genomen voor een toch wel heel zorgvuldig opgestelde redeneerlijn van de waterschappen en Rijkswaterstaat gezamenlijk. Waarbij we ook zien, waar we bij de vraagstelling wel zorgen over hadden, dat het schadeverhaal wel op een juiste manier geregeld wordt en de vergunningverlening ook zorgvuldig zal worden aangepakt. Maar onze opmerking ligt in dezelfde lijn als

de opmerking van mevrouw Hijlckama Vlieg, dat er toch wel wat makkelijk geredeneerd wordt dat één jaar niet zo veel schade zal opleveren aan de duinen. Je zal toch schade liever moeten voorkomen. Verstuiving moet leiden tot een versterking van de duinen en een jaar geen zandverstuiving, wordt geredeneerd, zal daar niet zo veel afbreuk aan doen. Daar zien wij toch wel een beetje het risico in van inderdaad de precedentwerking. Dus ja, daar toch ook wat ons betreft extra aandacht voor. En wij zijn er ook nog niet zo heel erg van overtuigd dat in alle gevallen het goed is om ook deze ene winter te laten staan, dus ook bij de specifieke lokale afwegingen graag extra zorgvuldigheid als er mogelijk toch zwakke schakels kunnen ontstaan doordat we een jaar geen verstuivingen hebben. Voor je het weet, komt inderdaad, zoals de vorige spreker ook zei, de vraag nog weer een jaar en kom je op een glijdende schaal. En dat is dan toch in strijd met ons veiligheidsbeleid voor het duingebied. Dankuwel.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor deze inbreng in deze commissie. Dan denk ik dat ik het woord kan geven aan, voor het eerst nu aan onze hoogheemraad Peter Ouwendijk, om deze prangende vragen ook te beantwoorden. En wellicht dat hij ook nog even in kan gaan op de positie van de VV in dit hele spel, want dit leek plotseling uit de lucht te vallen. De heer Ouwendijk, u heeft het woord.

De heer Ouwendijk: Ja, dankuwel, meneer de voorzitter. Het is natuurlijk een heel actueel onderwerp. We weten allemaal waar het uit voortkomt. Het is een algemene vraag geweest van de Koninklijke Horeca Nederland aan de minister, de minister heeft het kustpact om advies gevraagd, daar zitten alle betrokken partijen in. Daar is samen met Rijkswaterstaat een redeneerlijn uitgekomen. En ja, die ziet alleen op de winter '20-'21. Dus ik begrijp heel goed, ja, eigenlijk de mededeling van mevrouw Hijlckama Vlieg, iedereen die daarnaar kijkt, die ziet dat natuurlijk zo. Dus dat kan ik heel goed plaatsen. Ik kan daar verder niet op reageren, want het voorstel, de vragen gaan ook niet verder. Het zit echt alleen op dat ene seizoen. Ik denk, op het moment dat daar weer sprake zou zijn van een vervolgvraag, dat je dan hetzelfde afwegingstraject krijgt. Dan kun je wellicht een andere uitkomst krijgen. Maar dat is speculatief. Met betrekking tot de opmerking van de heer Vissers, ja, iedere vergunningsaanvraag voor een watervergunning om daar in de winter te blijven staan, ja, die wordt apart op zijn merites bekeken en afgewogen. Dus daar wordt, naar individuele zaken wordt er wat dat betreft gekeken. En dan is inderdaad van belang, ja, wat gebeurt er op het moment dat zo'n bebouwing daar wel blijft staan? En daar moet Delfland als het bevoegd gezag wat daar de vergunning afgeeft, moet die afweging maken. En dat zijn ook allemaal individuele afwegingen. Het is niet zo dat die allemaal over één kam geschoren worden en dat dat direct allemaal doorgezet wordt. Tot zover even de beantwoording, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel voor deze beantwoording. Dan open ik nu nog even de mogelijkheid voor andere partijen om hierop te reageren, of op de partijen zelf die al een vraag hebben. Ik zie alleen nog een handje van mevrouw Van Hijlckama Vlieg. Mevrouw Van Hijlckama Vlieg, u heeft het woord.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Dankuwel, voorzitter. Dat levert mij nog een vraag op over de monitoring van de schade, want die zal er zijn. De vraag is wat voor houvast Delfland daaraan zal hebben als het gaat om het precedent wat wellicht in de vorm van een vervolgzorg zal komen. Dus mijn vraag is eigenlijk, volgens mij is het zo dat de gemeente vergunt, uiteindelijk, maar de vraag is wat wij doen om die schade te volgen. En wat voor argumenten we daaraan kunnen ontlelen om in het vervolg te zeggen oké, dat was één keer, maar voor de lange termijn kan het echt niet. Dus dat is dan weer een vraag naar dat generieke beleid wat ik zo graag zie. Tot zover.

De voorzitter: Dankuwel. Ik zag even een knipperend handje, maar dat is alweer verdwenen. De heer Roeten laat nu een handje zien, dat was niet een knipperend handje, maar u heeft het woord.

De heer Roeten: Voorzitter, dankuwel. Even een korte aanvullende vraag vanuit onze fractie. Wij vroegen ons even af in hoeverre deze casus integraal benaderd wordt, dus van alle kanten. En wat bijvoorbeeld vanuit de aanpassing van natuurwaarde en dat soort dingen. Dus dat is even vanuit onze vraag, in hoeverre wordt hier breed gekeken naar deze casus?

De voorzitter: Dankuwel. Nou, een heldere vraag. Dan voor de tweede keer het woord aan de heer Ouwendijk, hoogheemraad, voor onze waterveiligheid.

De heer Ouwendijk: Ja, dankuwel, meneer de voorzitter. Mevrouw Hijlckama Vlieg, die had het met betrekking tot het generiek beleid... Nou, in de beantwoording is dat ook aangegeven. Het ziet alleen... Er is staand beleid met betrekking tot het verlenen van de watervergunning, dat hebben we ook, in de technische beantwoording hebben we dat aangegeven. En met betrekking tot deze overwintering, die heeft alleen betrekking op deze winter. U heeft het over een precedent. Meneer de voorzitter, ik zie dat precedent niet. Het is vrij algemeen ook aangegeven in de redeneerlijn hoe dat in elkaar steekt. Met betrekking tot integraliteit, de vraag van de heer Roeten, ja, dat geldt natuurlijk altijd. Wij hebben te toetsen aan, de aanvraag van de watervergunning te toetsen aan ons beleid. En op het moment dat die daaraan voldoet, dan kan die verleend worden. En die toetsing, ja, die ziet natuurlijk op het hele gebied wat in het beleid van Delfland is ondergebracht. Tot zover, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel. Ik denk dat we het daarmee al voldoende hebben behandeld. Mevrouw Hijlckama Vlieg, u heeft nog een handje, maar ik neem aan dat dat niet meer nodig is. En ik zie u ook niet protesteren, dus dat handje kan weg.

Mevrouw Hijlckama Vlieg: Ik heb één vraag gesteld die echt niet beantwoord is. Dat was, wie gaat het monitoren?

De voorzitter: Oei. O ja, de monitorvraag, dat is wel echt een goed gearticuleerde vraag. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, de monitoring... Kijk, op het moment dat er een vergunning aangevraagd wordt en er moet aan bepaalde voorwaarden voldaan worden, dan zal de vergunningsverlener natuurlijk voor de monitoring moeten zorgen. Dat lijkt me bijna vanzelfsprekend. Dus dat betekent dat je daar ook dan zicht op moet houden.

De voorzitter: En wie is die vergunningsverlening? Dat is Delfland, die daaraan meewerkt?

De heer Ouwendijk: Daar werkt Delfland aan mee. Kijk, Delfland, die staat dat gebruik in zeewering toe, verleent daar vergunning voor. Dus die zal, als dat een uitzonderlijke situatie is, daar ook naar moeten kijken. Dat lijkt me vanzelfsprekend.

De voorzitter: Ik zit even te zoeken of dit nou een toezegging is of gewoon een uitspraak. En ik denk dat het meer een uitspraak is. Maar laten we het in ieder geval noteren, dat deze helderheid is gegeven dat Delfland zal monitoren. Dat als uitspraak, of dat als, nou, dat dat zo is geregeld.

f. Projectenoverzicht investeringen waterkeringen

De voorzitter: Dan gaan we naar 05f, dat is het projectoverzicht van de waterkeringen. En dat staat geagendeerd van zowel de AWP als Ongebouwd. AWP zei dat haar vragen al een beetje waren beantwoord. Ik

geef als eerste denk ik dan het woord aan Ongebouwd. Ongebouwd, wie... Ton van Winden, neem ik aan. Wie geef ik het woord?

De heer Van Winden: Meneer de voorzitter, dankuwel. Ja, ik ben de enige aanwezige, dus dat is duidelijk. Wij hebben dat in het verleden al eens geroepen, dat wij... Wij hebben wat moeite met grotere bulk kredieten. En bijzonder groot onderhoud is ook zo'n bulk krediet. Je hebt de neiging het overzicht te verliezen waar al het geld heengaat. En deze zeg maar presentatie of dit document laat in ieder geval zien waar we in een aantal gevallen dat geld besteed hebben. Mijn complimenten daarvoor, want ik vind het een heel duidelijk document. En er staat ook nog in welke projecten we eigenlijk nog voor een deel op stapel hebben staan. Het gaat mij persoonlijk een beetje aan, omdat we ook in de dorpskern van Schipluiden een vrij groot project gaan doen. En dat gaat eigenlijk vanaf deze tijd lopen. En daar wil ik even op inhaken samen met een ander voorbeeld. Er wordt door Delfland heel veel gecommuniceerd met de lokale bewoners langs het water, het is een oude watergang. En daar staan ook veel oude huisjes langs en die zijn niet omheind, om het zo maar te zeggen. En er is een sterk plan gemaakt om eventuele bewegingen van deze huizen te monitoren. Er is veel overlegd met de burger. En het project gaat erg goed in mijn ogen. Er is een tweede project wat ergens bij ons in de gemeente loopt en dat heet de Kwakelweg. En de Kwakelweg is een weg van de gemeente Midden-Delfland op een dijklichaam van het hoogheemraadschap. Die staat ook in ditzelfde document genoemd, maar voor een relatief klein bedrag, omdat waarschijnlijk het hoofddeel van het werk de gemeente is. Maar het kader waar de weg op gelegd is, is ernstig verzakt en daar moet gewoon wat aan gedaan worden. Je bent er zelf bij betrokken geweest, je hebt het recent gezien toen wij daar in de polder waren. Er wordt op dit moment nog matig tot weinig gecommuniceerd met de burgers die daar wonen. En er zijn serieus zorgen. En ik zou graag aan de hoogheemraadschap willen meegeven en ook aan de hoogheemraad om hier toch wat aandacht aan te geven. Het is een doodlopende weg met een aantal bedrijven en men vraagt zich serieus af, als er aan deze weg gewerkt wordt en aan dit dijklichaam gewerkt wordt, hoe de ontsluiting tijdens die werkzaamheden zal zijn. En we hebben een goed voorbeeld en dat is zeg maar het centrum Schipluiden. En datzelfde goede voorbeeld zou eigenlijk moeten gelden voor de Kwakelweg. Dat naar aanleiding van dit document. En dit willen we dus eigenlijk als boodschap meegeven. Dank u.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor deze reactie op het stuk. En inderdaad, ik heb... Ik ken de situatie toevallig ter plaatse best wel goed. Ik weet hoe die situaties in elkaar zitten. Maar nog belangrijker is dat onze hoogheemraad weet hoe het zit en wat er speelt. U heeft het signaal afgegeven, wellicht dat onze hoogheemraad Ouwendijk daar nog op kan reageren.

De heer Ouwendijk: Nou, daar wil ik zeker op reageren, meneer de voorzitter. Ik ken de situatie ter plekke. De twee projecten die genoemd worden, die zijn natuurlijk ook bekend. Er zitten wezenlijke verschillen tussen beide projecten. Daar ga ik nu even niet op in, maar de heer Van Winden kent die verschillen. Weet dat wij als college goede nota nemen van de opmerkingen die hier gemaakt zijn. En dat we natuurlijk zullen zorgen dat die projecten daar ook allebei met tevredenheid uitgevoerd worden daar waar het in onze macht ligt.

De voorzitter: Dankuwel, helder signaal. De antenne staat aan en het signaal is ontvangen. Ik zag nu nog een handje van de heer Roeten van de ChristenUnie-SGP. De heer Roeten, u heeft het woord.

De heer Roeten: Voorzitter, dankuwel. Ik wil ook even inhaken op het projectenoverzicht investeringen waterkeringen. Ik wil mijn complimenten geven aan de organisatie voor dit overzicht, het is heel helder en gedegen volgens mij, ook beknopt. Dus dat spreekt ons wel aan. We willen even inhaken ook op het project Schipluiden. Wat wij daar zien, zeg maar, is ook een bijzonder project wat raakt aan woningen die heel dicht op de vaart staan en waar een aantal, ja, werkzaamheden uitgevoerd moeten worden in bijzondere

omstandigheden. Ons bereiken ook wat signalen van onrust over de gevolgen voor de omgeving. En dan heb je het met name over het dorpsgezicht van Schipluiden. Dus ik wil me aansluiten bij de vorige spreker voor wat betreft de zorg die er is en onrust. Wat opvalt bij de omschrijving van dit project Schipluiden, is dat er fors is ingezet op communicatie en dergelijke en voorlichting. Dus dan begint het bij mij een beetje te schuren zeg maar van joh, er wordt goed gecommuniceerd vanuit Delfland en in die zin zitten we goed op koers, zeg maar, alleen bereiken we dan, komen er toch signalen uit de burgerij en omgeving van dat er wat zorgen zijn over bijvoorbeeld de kap van de bomen die eraan komt. Dus daar lijkt het erop dat het qua communicatie misschien toch een tandje bijgezet moet worden, om daarin toch ook die zorgen die er zijn bij de bewoners, om die weg te nemen. Dus dat is even kort het verhaal.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor dit signaal. Het is een project waarvan ik me al 25 jaar afvraag hoe Delfland dat ooit zal gaan doen, die versteviging van die kade. Het laatste woord over dit onderwerp nu is even aan hoogheemraad Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, dankuwel, meneer de voorzitter. Laat ik maar even beginnen met zowel de heer Van Winden als de heer Roeten te danken voor de complimenten voor het overzicht. Ik zal ook zorgen dat die bij de organisatie terechtkomen. Ja, de punten die de heer Roeten noemt, die zijn natuurlijk bekend. Er wordt heel uitgebreid gecommuniceerd met de omgeving, want we zijn, ja, dit zijn uit het kader van omgevingsmanagement de ingewikkeldste projecten die je kunt doen. Je zit bij mensen vlak voor de deur, je zit in een, hoe heet het, in een beschermd dorpsgezicht, in een bijzondere omgeving ben je aan het werk. Dus het is heel belangrijk om dat ook goed te communiceren. Ja, ten aanzien van de bomen, die vragen die begrijpen we en die krijgen we ook in het kader van het omgevingsmanagement natuurlijk binnen. Maar je kunt geen kade vervangen als daar bomen in staan. Dus die bomen moeten eruit en daar zullen ook weer bomen voor terugkomen, maar dat zijn natuurlijk niet dezelfde bomen. Dat mag dan voor zich spreken. Maar daar wordt gewerkt in een hele drukke, bewoonde omgeving. En dat is relatief ingewikkeld om te doen, we besteden daar erg veel aandacht aan. Ik ben zelf twee keer op bewonersbijeenkomsten geweest, ik heb gezien dat bewoners vertrouwen hebben, niet alleen in Delfland, maar ook in de gemeente Midden-Delfland. Dus ik kijk ook met vertrouwen uit naar de uitvoering van het werk wat rond deze tijd ook aanvangt. Tot zover, meneer de voorzitter.

De voorzitter: Dankuwel, meneer Ouwendijk. En ik zie dat de hele commissie ook over uw schouder meekijkt naar dat project, dus nou, belangrijk en best inderdaad spannend wat daar gaat gebeuren.

g. Beantwoording schriftelijke vragen WN over calamiteit persleiding Vlaardingen

De voorzitter: Dan ga ik naar het laatste ingekomen stuk. En dat is het stuk over de calamiteit van de persleiding in Vlaardingen. Maar wellicht dat dat al aan de orde is geweest in de technische vragen. Dat was van Water Natuurlijk. Mag ik even uw reactie, wilt u het nog inbrengen of kan dat passeren?

De heer Vissers: Nee, voorzitter, we hadden net al aangegeven dat de mededeling van de heer Egas voor ons geen reden meer gaf om het te bespreken.

De voorzitter: Mooi, dan laten we het passeren, maar ik wilde daar nog even zorgvuldig bij stilstaan. Dankuwel daarvoor.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan zijn we aan het zesde agendapunt. Eerst de rondvraag. En nou, als u iets heeft voor de rondvraag, ik meende dat er nog wat mensen waren voor een vraag. Het moet natuurlijk voor deze commissie zijn. En dan is nu uw kans om nog iets in te brengen voor deze rondvraag. Mag ik uw handjes voor de rondvraag? En ik zie als eerste het handje van de heer De Haan van de AWP. De heer De Haan, u heeft het woord. Het helpt als u uzelf even unmute. De heer De Haan, graag uw geluid.

De heer De Haan: Dankuwel voor deze aanwijzing. Dankuwel voor het woord. Ik wil even terugkomen op mijn enthousiasme en mijn verhaal. Er is wat mij betreft inderdaad grote behoefte aan kaders voor het behandelen van ingekomen stukken. Ik heb zo veel mogelijk geprobeerd dat al in de aanloop aan te voldoen, maar ik betrapte mij inderdaad en daar ben ik ook door een aantal leden op gewezen, dat er een aantal vragen gesteld waren die dus technisch waren en die hadden natuurlijk ook eerder gesteld moeten worden. Dus ik hoop dat u mijn excuses allen aanvaardt. Maar nogmaals, er is wat mij betreft in ieder geval wel behoefte aan goede kaderstelling voor de ingekomen stukken. Dat was eigenlijk even mijn mededeling.

De voorzitter: Dankuwel. Dankuwel voor deze reactie. Het is natuurlijk dat de kaders ons moeten helpen om soepel en goed door de discussie te gaan en door de vergadering te gaan. Maar ze moeten ook niet al te dogmatisch worden gebruikt. En ze zijn nooit een stok om elkaar mee te slaan, ze zijn een middel om goed met elkaar tot overleg en besluitvorming te komen. Dus laten we dat alsjeblieft zo doen en niet in de valkuil trappen die we soms ook elders in de politiek zien. Maar dat is een oproep mijnerzijds als uw commissievoorzitter, om soepel en elegant door deze vergadering te gaan. Mensen, het is bijna kwart voor elf, maar ik denk dat wij onze vergadering heel netjes en mooi hebben afgerond, dat we goed bij de stukken hebben stilgestaan. We hebben genoteerd dat een aantal kleine toezeggingen, maar daar komen we op terug... Maar in ieder geval dat het agendapunt van het rioolgemaal voor de Morsestraat, dat dat als hamerstuk doorgaat. We hebben ook wat langer stilgestaan bij een soort van verzamelkrediet voor de instandhouding van de zuivering die we hebben. Daar zijn we heel positief over, we zien de urgentie, dat moet ook doorgaan, maar we wilden er toch nog even bij stilstaan in de VV, wellicht met een korte verklaring en dergelijke. Maar dat willen we delen met al onze VV-leden. Dat gezegd hebbende denk ik dat het tijd is om deze vergadering af te ronden. Ik wens u nog een fijne korte avond, een gezonde nachtrust. Morgen gezond weer op. En ik hoop jullie weer gezond, digitaal te zien en hopelijk binnenkort ook een keertje weer gewoon in het echt. Ik dank u wel. Fijne avond.

De heer Roeten: Dankuwel, tot ziens allemaal.